

Τα συμβουλευτικά όργανα της Ένωσης

Γνωμοδοτούν βάσει διαδικασιών, αλλά υπάρχει πρόβλημα με τον χρονισμό και τη μέτρηση του αντικτύπου

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Περιεχόμενα

Σημείο

01-14 | **Κύρια μηνύματα** 01

01-07 | Το θέμα και η σημασία του

08-14 | Τα ευρήματα και οι συστάσεις μας

15-66 | **Οι παρατηρήσεις μας αναλυτικότερα** 02

15-37 | Για την προετοιμασία των γνωμοδοτήσεών τους οι Επιτροπές εφαρμόζουν διαδικασίες διαχείρισης της ποιότητας, πάσχουν ωστόσο οι διαδικασίες επιλογής εμπειρογνομώνων

17-20 | Οι διαδικασίες καλύπτουν τον συνολικό γνωμοδοτικό κύκλο

21-23 | Ειδικοί κανόνες για την έγκαιρη απόκριση σε επείγουσες καταστάσεις

24-29 | Για την εκπόνηση των γνωμοδοτήσεών τους, οι Επιτροπές εφαρμόζουν καθιερωμένες κατευθυντήριες γραμμές περί κατάρτισης και διαδικασίες επανεξέτασης

30-33 | Οι γνωμοδοτήσεις προϋποθέτουν συστηματική διαβούλευση με τους διάφορους συμφεροντούχους

34-37 | Αδυναμίες στις διαδικασίες που εφαρμόζουν οι Επιτροπές για την επιλογή εμπειρογνομώνων

38-51 | Οι γνωμοδοτήσεις δεν φθάνουν πάντοτε έγκαιρα στους νομοθέτες της ΕΕ και οι καθυστερήσεις δεν παρακολουθούνται συστηματικά

40-41 | Η υποβολή των γνωμοδοτήσεων εντός των θεσμικών προθεσμιών είναι πρόκληση

42-47 | Οι γνωμοδοτήσεις κατόπιν υποχρεωτικής αίτησης εκδίδονται ενίοτε πολύ αργά για να ληφθούν πραγματικά υπόψη από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

48-51 | Οι Επιτροπές δεν παρακολουθούν συστηματικά τις θεσμικές ή τις πολιτικές προθεσμίες

- 52-66 | Οι Επιτροπές παρουσιάζουν στοιχεία για την απήχηση του έργου τους, αλλά δίνουν περιορισμένες πληροφορίες σχετικά με τον αντίκτυπο των γνωμοδοτήσεών τους**
- 54-59 | Αμφότερες οι Επιτροπές διαθέτουν ποικίλα εργαλεία επικοινωνίας και προώθησης, που όμως δεν χρησιμοποιούνται συστηματικά
- 60-66 | Οι Επιτροπές δεν μετρούν συστηματικά την επίδραση των γνωμοδοτήσεών τους στην τελική νομοθεσία

Παραρτήματα

Παράρτημα I – Σχετικά με τον έλεγχο

Ίδρυση και σκοπός των συμβουλευτικών οργάνων της ΕΕ
Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή
Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών
Εμβέλεια και προσέγγιση του ελέγχου

Παράρτημα II – Διαδικασίες που εφαρμόζει η ΕΟΚΕ για την κατάρτιση και την έγκριση των γνωμοδοτήσεων

Παράρτημα III – Διαδικασίες που εφαρμόζει η ΕτΠ για την κατάρτιση και την έγκριση των γνωμοδοτήσεων

Παράρτημα IV – Χρόνος που απαιτήθηκε μέχρι την έγκριση των γνωμοδοτήσεων του δείγματος από την ολομέλεια

Παράρτημα V – Χρόνος που απαιτήθηκε μέχρι την έγκριση των γνωμοδοτήσεων του δείγματος από την ολομέλεια

Παράρτημα VI – Παραδείγματα γνωμοδοτήσεων πρωτοβουλίας που συνέβαλαν σε νομοθετικές αλλαγές

Συνομογραφίες

Γλωσσάριο

**Απαντήσεις της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής
Επιτροπής**

Απαντήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Χρονογραμμή

Κλιμάκιο ελέγχου

Κύρια μηνύματα

Το θέμα και η σημασία του

- 01** Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών (ΕτΠ) αποτελούν τα συμβουλευτικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ιδρύθηκαν από τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Η ΕΟΚΕ απαρτίζεται από εκπροσώπους τριών ομάδων της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών: των εργοδοτών, των εργαζομένων και της κοινωνίας των πολιτών. Αποστολή της είναι η προαγωγή της συμμετοχικής δημοκρατίας. Η ΕτΠ απαρτίζεται από εκλεγμένους εκπροσώπους των τοπικών και περιφερειακών αρχών και αποτελεί την επίσημη φωνή αυτών των φορέων κατά τη διαμόρφωση και την υλοποίηση των ενωσιακών πολιτικών. Στην παρούσα έκθεση, τα δύο όργανα αναφέρονται από κοινού ως «οι Επιτροπές».
- 02** Η ΣΛΕΕ ορίζει σε ποιες περιπτώσεις τα θεσμικά όργανα της ΕΕ οφείλουν να ζητούν τη γνώμη των συμβουλευτικών οργάνων («γνωμοδοτήσεις κατόπιν υποχρεωτικής αίτησης»), πότε μπορούν να ζητούν τη γνώμη τους («διερευνητικές γνωμοδοτήσεις») και πότε οι Επιτροπές μπορούν να ενεργούν με δική τους πρωτοβουλία¹ (**γράφημα 4 του παραρτήματος I**). Οι γνωμοδοτήσεις κατόπιν υποχρεωτικής αίτησης αποτελούν το μέσο εμπλοκής των Επιτροπών στη νομοθετική διαδικασία, μόλις η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποβάλει νομοθετική πρόταση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

¹ Άρθρα 304 και 307 της ΣΛΕΕ.

- 03** Μολονότι η ΣΛΕΕ επιβάλλει στο Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να διαβουλεύονται με τις Επιτροπές στο πλαίσιο της νομοθετικής διαδικασίας, τα δύο θεσμικά όργανα διατηρούν τη διακριτική ευχέρεια να αποφασίζουν πώς θα αξιοποιήσουν τις γνωμοδοτήσεις και τις συστάσεις των Επιτροπών. Εκπρόσωποι συμφερόντων, μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ) και οργανωμένες ομάδες συμφερόντων εκτός του θεσμικού πλαισίου της ΣΛΕΕ επιχειρούν επίσης να επηρεάσουν τα κέντρα λήψης των αποφάσεων².
- 04** Διάφορα διεθνή πρότυπα –του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και του Συμβουλίου της Ευρώπης– τονίζουν emphaticά ότι, στο πλαίσιο της χρηστής διακυβέρνησης και της συμμετοχικής δημοκρατίας, τα συμβουλευτικά όργανα πρέπει να έχουν θεσμοθετημένο ρόλο. Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, τα συμβουλευτικά όργανα αποτελούν τη γέφυρα μεταξύ υπευθύνων πολιτικής και συμφεροντούχων, καθώς συνδυάζουν εμπειρογνώσια, εκπροσώπηση και νομιμοποίηση. Τα όργανα αυτά διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο συνεισφέροντας πληροφορίες, πραγματολογικά και αποδεικτικά στοιχεία κατά τα διάφορα στάδια του κύκλου πολιτικής³. Έτσι, οι γνωμοδοτήσεις τους προσφέρουν όχι μόνο μη δεσμευτική καθοδήγηση και εξειδικευμένες γνώσεις, αλλά προάγουν και τη δημοκρατική συμμετοχή και νομιμοποίηση, καθώς παρέχουν τη δυνατότητα στα μέλη μιας κοινωνίας, από όποια βαθμίδα και αν προέρχονται, να συμβάλλουν στη διαμόρφωση μιας πολιτικής.
- 05** Ο έλεγχός μας επικεντρώνεται στις ρυθμίσεις που εφαρμόζονται, προκειμένου οι Επιτροπές να είναι σε θέση να παράγουν χρήσιμες και ποιοτικές γνωμοδοτήσεις, να τις υποβάλλουν έγκαιρα, ώστε αυτές να λαμβάνονται υπόψη κατά τη νομοθετική διαδικασία, και να αναλύουν συστηματικά την επιδραστικότητά τους. Καλύψαμε τις διαδικασίες που εφαρμόζαν η ΕΟΚΕ και η ΕτΠ για τις γνωμοδοτήσεις που εξέδωσαν μεταξύ 2019 και 2024 (1 372 συνολικά). Εξετάσαμε όλα τα είδη γνωμοδοτήσεων των Επιτροπών, όπως και τη συνολική διαδικασία παραγωγής τους, από τον στρατηγικό σχεδιασμό μέχρι τη μέτρηση του αντικτύπου των εργασιών τους. Για ένα δείγμα 60 γνωμοδοτήσεων (30 από κάθε Επιτροπή, από όλα τα διαφορετικά είδη, τους τομείς πολιτικής και τα έτη της κοινοβουλευτικής περιόδου 2019-2024), εξετάσαμε τη διαδικασία κατάρτισης, τα μέτρα που λειτουργούν ως δικλίδες ποιότητας, την τήρηση των προθεσμιών και τη συμμόρφωση με τους εσωτερικούς κανονισμούς. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την προσέγγιση του ελέγχου, βλέπε [παράρτημα Ι](#), σημεία 12-14.

² Panke, D., Hönnige, C. and Gollub, J., *Consultative Committees in the European Union: No Vote – No Influence?* European Consortium for Political Research, 2015.

³ ΟΟΣΑ (2017), *Policy Advisory Systems: Supporting Good Governance and Sound Public Decision Making*, OECD Public Governance Reviews, OECD Publishing, Παρίσι, σ. 15.

06 Αξιολογήσαμε τις διαδικασίες που χρησιμοποιούν αμφότερα τα συμβουλευτικά όργανα, προκειμένου να εξασφαλίζουν:

- την παραγωγή ποιοτικών και χρήσιμων γνωμοδοτήσεων,
- την έγκαιρη παραγωγή γνωμοδοτήσεων, ώστε αυτές να λαμβάνονται υπόψη κατά τη νομοθετική διαδικασία,
- την ανάλυση του τρόπου με τον οποίο οι απόψεις τους αξιοποιούνται από τους θεσμικούς συμφεροντούχους κατά τη νομοθετική διαδικασία.

Δεν εξετάσαμε αυτό καθαυτό το περιεχόμενο των γνωμοδοτήσεων των Επιτροπών.

07 Από άποψη χρονικής συγκυρίας, ο έλεγχός μας έρχεται να υποστηρίξει τις δύο Επιτροπές την κατάλληλη στιγμή, αφού αξιολογεί τις επιδόσεις τους λίγο αφότου ξεκίνησε η θητεία των νέων μελών τους. Τα τελευταία χρόνια (2022 και 2024), και οι δύο Επιτροπές ανανέωσαν επίσης τις συμφωνίες συνεργασίας τους με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ισχυροποιώντας έτσι τις θεσμικές σχέσεις τους. Ευελπιστούμε ότι τα ευρήματά μας θα βοηθήσουν στην ενίσχυση των γνωμοδοτικών διαδικασιών που εφαρμόζουν οι Επιτροπές, κάτι που θα είναι χρήσιμο όχι μόνο για τις ίδιες, αλλά και για τα νομοθετικά όργανα στα οποία απευθύνονται αυτές οι γνωμοδοτήσεις, όπως και για τους λοιπούς εξωτερικούς συμφεροντούχους.

Τα ευρήματα και οι συστάσεις μας

08 Γενικά, και οι δύο Επιτροπές διαθέτουν διαδικασίες διαχείρισης της ποιότητας που υποστηρίζουν την παραγωγή των γνωμοδοτήσεών τους, ωστόσο οι διαδικασίες επιλογής εμπειρογνομόνων πάσχουν. Μερικές φορές οι γνωμοδοτήσεις τους εκδίδονται όταν είναι πλέον πολύ αργά για να επηρεάσουν τη λήψη αποφάσεων σε επίπεδο ΕΕ, γεγονός που μπορεί να υπονομεύσει τον αντίκτυπό τους. Μολονότι οι Επιτροπές παρακολουθούν την απήχηση του έργου τους, τα συστήματα που εφαρμόζουν δεν έχουν σχεδιαστεί για τη συστηματική αξιολόγηση των επακόλουθων ή της υιοθέτησης των απόψεών τους κατά τη νομοθετική διαδικασία, ενώ οι εφαρμοζόμενοι δείκτες εστιάζουν κυρίως στην προβολή και στον όγκο και λιγότερο στον αντίκτυπο.

- 09** Ως προς τον προγραμματισμό, η ΕτΠ θέτει πολυετείς προτεραιότητες σε συνάρτηση με τον νομοθετικό κύκλο της ΕΕ. Ο προγραμματισμός της ΕΟΚΕ πραγματοποιείται σε θεματικό επίπεδο, χωρίς μακροπρόθεσμο στρατηγικό προγραμματισμό σε επίπεδο οργάνου. Και οι δύο Επιτροπές διαθέτουν σαφείς κανόνες και οδηγίες που καλύπτουν ολόκληρο τον κύκλο παραγωγής όλων των ειδών γνωμοδοτήσεων και σκοπό έχουν να διασφαλίσουν ένα συνεπές επίπεδο ποιότητας και τυποποίησης. Κανόνες υπάρχουν, μεταξύ άλλων, για τον μορφότυπο, το μέγεθος, την κατάρτιση και την επανεξέταση των γνωμοδοτήσεων πριν από την τελική έγκρισή τους. Οι Επιτροπές έχουν επίσης αναπτύξει διαδικασίες και ειδικές ρυθμίσεις για επείγουσες περιπτώσεις. Το διοικητικό προσωπικό υποστηρίζει τους/τις εισηγητές/-τριες, παρέχοντάς τους πληροφορίες σχετικά με συγκεκριμένα πολιτικά και ελέγχοντας τη σαφήνεια και τη συνέπεια των κειμένων καθ' όλο το προπαρασκευαστικό στάδιο. Προς αποφυγή τυχόν διπλής χρήσης πόρων για τον ίδιο σκοπό, η ΕΟΚΕ και η ΕτΠ έχουν κοινές κάποιες διοικητικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες (μετάφραση, εφοδιαστική και πληροφορική) (βλέπε σημεία **17-29**).
- 10** Για τη κατάρτιση των γνωμοδοτήσεών τους, και οι δύο προσφεύγουν κατά κόρον στις υπηρεσίες εμπειρογνομώνων, χωρίς καμία τους να είναι σε θέση να παρουσιάσει με διαφάνεια τα κριτήρια που εφαρμόζει για την επιλογή τους. Επίσης, η ΕτΠ δεν έχει καθιερώσει διαδικασίες για την επιλογή εμπειρογνομώνων, ούτε διαθέτει χωριστό μητρώο, σε επίπεδο οργάνου, με τους εμπειρογνώμονες που έχουν χρησιμοποιηθεί στο παρελθόν. Η κατάσταση αυτή δημιουργεί τον κίνδυνο μεροληψίας, πλήττει τη διαφάνεια και εν τέλει εγκυμονεί κινδύνους για τη φήμη τους (βλέπε σημεία **30-36**).

Σύσταση 1

Να ενισχυθεί η διαφάνεια στην επιλογή εμπειρογνομώνων

Όσον αφορά την επιλογή εμπειρογνομώνων:

- α) κάθε Επιτροπή οφείλει να καθορίσει και να δημοσιεύσει σχετικά κριτήρια·
- β) η ΕτΠ οφείλει να αναπτύξει διαδικασίες και ένα κεντρικό μητρώο εμπειρογνομώνων, στο οποίο να καταγράφει τις υπηρεσίες που αυτοί της έχουν προσφέρει στο παρελθόν, όπως και τους τομείς εμπειρογνωσίας τους.

Ημερομηνία-στόχος: Δεκέμβριος 2026

- 11** Η ΕΟΚΕ υπέβαλε τις γνωμοδοτήσεις της εντός των προθεσμιών που της είχαν ορίσει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο 71 % των περιπτώσεων, ενώ η ΕτΠ τήρησε τις αντίστοιχες προθεσμίες στο 33 % των περιπτώσεων. Αμφότερες οι Επιτροπές, ωστόσο, μας ενημέρωσαν ότι δίνουν προτεραιότητα στις πολιτικές προθεσμίες: στόχος τους είναι η υποβολή των γνωμοδοτήσεών τους πριν από την ψηφοφορία στην αντίστοιχη επιτροπή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η ΕΟΚΕ πέτυχε αυτό τον στόχο στο 84 % των περιπτώσεων και η ΕτΠ στο 74 % (βλέπε σημεία 40-47).
- 12** Καμία από τις δύο δεν διαθέτει βασικούς δείκτες επιδόσεων ή αυτοματοποιημένα συστήματα για τη συνεπή και συστηματική παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τις θεσμικές και πολιτικές προθεσμίες. Η μη αυτοματοποιημένη παρακολούθηση των επιδόσεων και η απουσία ειδοποιήσεων δεν επιτρέπει τον έγκαιρο εντοπισμό των σημείων συμφόρησης και, κατ' επέκταση, την παρουσίαση στοιχείων σχετικά με τις επιδόσεις (βλέπε σημεία 48-51).

Σύσταση 2

Να βελτιωθεί η παρακολούθηση της έγκαιρης υποβολής των γνωμοδοτήσεων

Κάθε Επιτροπή οφείλει:

- α) να καθιερώνει βασικούς δείκτες επιδόσεων σχετικά με την έγκαιρη υποβολή των γνωμοδοτήσεων (π.χ. ποσοστό των γνωμοδοτήσεων που εγκρίνονται εντός των θεσμικών και πολιτικών προθεσμιών).
- β) να συμπεριλάβει στα εργαλεία ροής εργασιών την αυτοματοποιημένη παρακολούθηση των προθεσμιών και την αυτόματη αποστολή ειδοποιήσεων.
- γ) να αναλύσει αν χρειάζεται να γίνουν οργανωτικές προσαρμογές, ώστε να διευκολυνθεί η ταχύτερη έγκριση των γνωμοδοτήσεων.

Ημερομηνία-στόχος: Δεκέμβριος 2027

- 13** Οι Επιτροπές έχουν επικαιροποιήσει τις επικοινωνιακές στρατηγικές που εφαρμόζουν, οι οποίες προβλέπουν τη χρήση διάφορων εργαλείων (μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ιστότοποι, δελτία Τύπου), εκτενή δίκτυα συμφεροντούχων και μια σειρά συγκεκριμένων δραστηριοτήτων προώθησης. Επίσης, έχουν ενισχύσει τη διοργανική συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Επιτροπή και έχουν δημιουργήσει δίκτυα για την ενίσχυση της εμπλοκής των συμφεροντούχων (βλέπε σημεία 54-59).

14 Παρόλο που και οι δύο Επιτροπές αναγνωρίζουν τη μέτρηση του αντικτύπου ως στρατηγική προτεραιότητα, δεν την εφαρμόζουν ακόμη στην πράξη. Αμφότερες μετρούν τις εκροές (αριθμός γνωμοδοτήσεων, αναφορές στα διάφορα μέσα κ.λπ.), αλλά όχι τα επακόλουθα ή τον αντίκτυπο των γνωμοδοτήσεών τους στη νομοθεσία. Αν και η ΕτΠ εισήγαγε το 2015 την κατάρτιση ετήσιας έκθεσης αντικτύπου, η έκθεση αυτή παραμένει περιγραφική και βασίζεται στις εκροές. Η ΕΟΚΕ παρακολουθεί τον αντίκτυπο των γνωμοδοτήσεών της σε επίπεδο θεματικού τμήματος και ομάδας, αλλά δεν διαθέτει τυποποιημένο σύστημα αναφοράς στοιχείων σε επίπεδο οργάνου. Ενώ και οι δύο Επιτροπές έχουν αναθεωρήσει τον μορφότυπο των γνωμοδοτήσεών τους, ώστε να διευκολύνουν την αξιολόγηση του αντικτύπου, καμία τους δεν παρακολουθεί με ποιο τρόπο οι συστάσεις τους αντικατοπτρίζονται στην ενωσιακή νομοθεσία (βλέπε σημεία 60-66).

Σύσταση 3

Να θεσμοθετηθεί η μέτρηση των επιδόσεων

Οι Επιτροπές οφείλουν:

- α) να αναπτύξουν και να εφαρμόζουν με συνέπεια διαδικασίες που να αφορούν την εφαρμογή ποιοτικών δεικτών και δεικτών βάσει επακολούθων (π.χ. αριθμός των γνωμοδοτήσεων που βρήκαν απήχηση στη νομοθεσία, υιοθέτηση των απόψεών τους από τα άλλα όργανα), βάσει των οποίων να μπορεί να αξιολογείται ο αντίκτυπος·
- β) να καταρτίζουν ετήσια έκθεση σχετικά με τις επιδόσεις βάσει ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών.

Ημερομηνία-στόχος: Δεκέμβριος 2027

Οι παρατηρήσεις μας αναλυτικότερα

Για την προετοιμασία των γνωμοδοτήσεών τους οι Επιτροπές εφαρμόζουν διαδικασίες διαχείρισης της ποιότητας, πάσχουν ωστόσο οι διαδικασίες επιλογής εμπειρογνομώνων

- 15** Ο ΟΟΣΑ θεωρεί ότι, για την κατάρτιση γνωμοδοτήσεων υψηλής ποιότητας, τα όργανα που αναλαμβάνουν συμβουλευτικό ρόλο στο πλαίσιο διάφορων πολιτικών πρέπει να διαθέτουν σαφείς ρόλους και αρμοδιότητες⁴, όπως και προγράμματα εργασίας ευθυγραμμισμένα με τους νομοθετικούς κύκλους και τις θεσμικές προτεραιότητες. Ο ΟΟΣΑ αναγνωρίζει επίσης τη σημασία της διαφάνειας κατά τη διαδικασία κατάρτισης και της συμμετοχής εμπειρογνομώνων για τη διασφάλιση της ποιότητας⁵.

⁴ Αυτόθι, σ. 72 και 84.

⁵ Αυτόθι, σ. 12, 45 και 79.

16 Για τη διαχείριση της παραγωγής των διάφορων ειδών γνωμοδοτήσεων, θα περιμέναμε οι Επιτροπές να έχουν καθιερώσει:

- σαφείς κανόνες, μεθόδους εργασίας, διαδικασίες, αποφασιστικές αρμοδιότητες και τεκμηριωμένες ροές εργασιών, που να καλύπτουν τη συνολική διαδικασία, από τον προγραμματισμό μέχρι την τελική έγκριση, ώστε να έχουν εικόνα τόσο των βραχυπρόθεσμων (ετήσιων) όσο και των μακροπρόθεσμων νομοθετικών προοπτικών της ΕΕ,
- κατάλληλα μέτρα επείγουσας και έκτακτης ανάγκης, που να διασφαλίζουν την έγκαιρη απόκριση σε νέα ή απρόβλεπτα καθήκοντα,
- κατευθυντήριες γραμμές, ελάχιστα πρότυπα και διαδικασίες επανεξέτασης, που να τους επιτρέπουν να ελέγχουν την ακρίβεια και τη συνέπεια των γνωμοδοτήσεων (συμπεριλαμβανομένων του είδους, του μεγέθους και του μορφότυπου), με σκοπό την ενίσχυση της ποιότητας,
- διαδικασίες για τη συνεκτίμηση των απόψεων των διάφορων συμφεροντούχων που εκπροσωπούνται στους κόλπους τους,
- διαφανή κριτήρια και διαδικασίες για την επιλογή εμπειρογνομώνων.

Οι διαδικασίες καλύπτουν τον συνολικό γνωμοδοτικό κύκλο

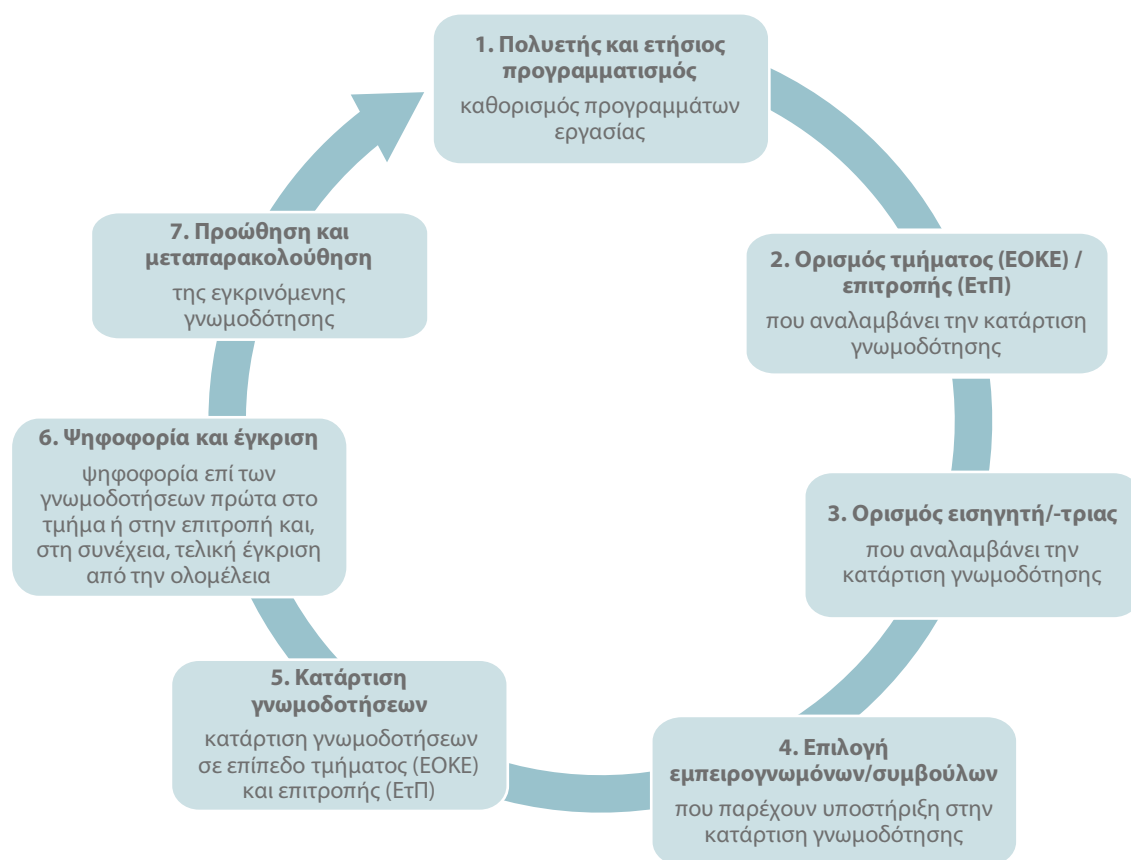
17 Αμφότερες οι Επιτροπές έχουν καθιερώσει ροές εργασιών που καλύπτουν το σύνολο της γνωμοδοτικής διαδικασίας. Οι διαδικασίες αυτές περιγράφονται στους εσωτερικούς κανονισμούς, οι οποίοι επικαιροποιούνται τακτικά⁶, και αναλύονται με περισσότερες λεπτομέρειες στις σχετικές εκτελεστικές διατάξεις. Στο [γράφημα 1](#) απεικονίζονται σχηματικά τα διάφορα προβλεπόμενα στάδια και οι κανόνες που διέπουν το καθένα. Η αλληλεπίδραση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο⁷ και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή⁸ καθορίζεται σε συμφωνίες συνεργασίας, που επίσης επικαιροποιήθηκαν πρόσφατα (2022 και 2024).

⁶ Εσωτερικός κανονισμός της ΕΟΚΕ του 2022 και εσωτερικός κανονισμός της ΕτΠ του 2024.

⁷ Συμφωνία συνεργασίας της ΕΟΚΕ με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, του 2024, και συμφωνία συνεργασίας της ΕτΠ με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, του 2024.

⁸ Πρωτόκολλο συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, του 2022, και πρωτόκολλο συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών, του 2024.

Γράφημα 1 | Γνωμοδοτικός κύκλος

Πηγή: Εσωτερικοί κανονισμοί της ΕΟΚΕ και της ΕτΠ.

18 Οι πολυετείς πολιτικές προτεραιότητες της ΕτΠ ακολουθούν τις θεσμικές προτεραιότητες και τον νομοθετικό κύκλο της ΕΕ. Ο μακροπρόθεσμος προγραμματισμός της ΕΟΚΕ βασίζεται σε μια σειρά ετήσιων θεματικών μέσων που αναπτύσσονται σε επίπεδο θεματικού τμήματος. Ο μη καθορισμός μακροπρόθεσμων προτεραιοτήτων σε επίπεδο οργάνου αποτελεί πρόσκομμα για τον στρατηγικότερο, διατμηματικό προγραμματισμό των εργασιών του οργάνου. Πρόκειται για στοιχείο που θεωρούμε ιδιαίτερα σημαντικό για τις γνωμοδοτήσεις πρωτοβουλίας, των οποίων η χρησιμότητα αποτελεί συνάρτηση της ευθυγράμμισής τους με μελλοντοστρεφείς θεσμικές προτεραιότητες. Σημειωτέον, ωστόσο, ότι το διάστημα 2024-2025 η ΕΟΚΕ άρχισε να κινείται προς μια περισσότερο ολοκληρωμένη προσέγγιση στρατηγικού προγραμματισμού.

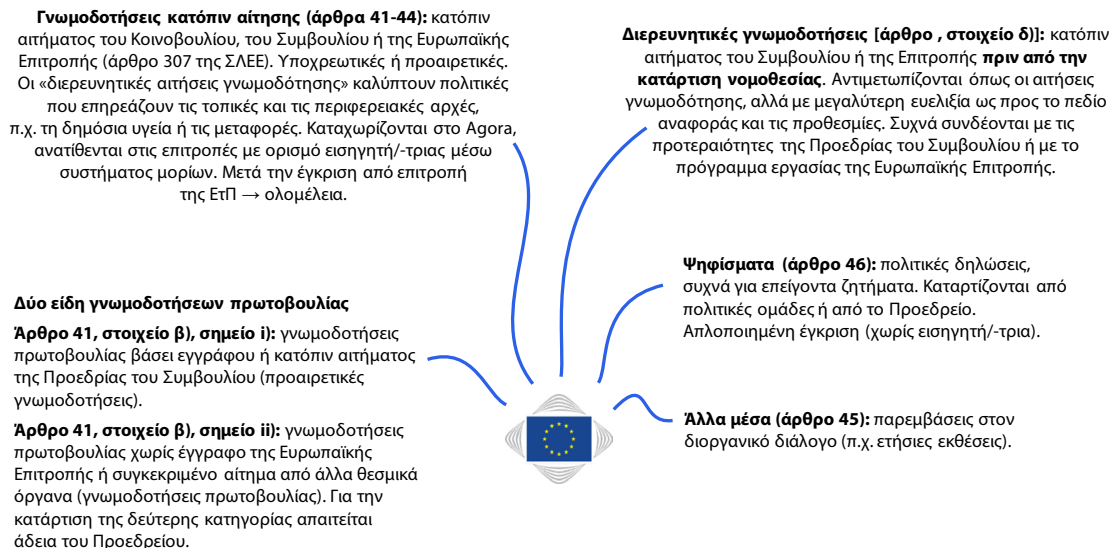
19 Ο εσωτερικός κανονισμός κάθε Επιτροπής περιλαμβάνει συγκεκριμένους κανόνες για τη ροή εργασιών που απαιτεί κάθε είδος γνωμοδότησης: γνωμοδοτήσεις κατόπιν αίτησης, διερευνητικές γνωμοδοτήσεις, γνωμοδοτήσεις πρωτοβουλίας και ψηφίσματα (γράφημα 2). Ο εσωτερικός κανονισμός καθορίζει το σημείο εκκίνησης της γνωμοδοτικής διαδικασίας, τις απαιτούμενες διαδικασίες κατάρτισης και έγκρισης, καθώς και τον τρόπο υποβολής του αποτελέσματος στα θεσμικά όργανα της ΕΕ.

Γράφημα 2 | Διαδικασίες που εφαρμόζονται για τα διάφορα είδη γνωμοδοτήσεων

Κατηγορίες του έργου που παράγει η ΕΟΚΕ βάσει του εσωτερικού κανονισμού της

Κατηγορίες του έργου που παράγει η ΕτΠ βάσει του εσωτερικού κανονισμού της

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των εσωτερικών κανονισμών της ΕΟΚΕ και της ΕτΠ.

20 Οι διαδικασίες για την κατάρτιση και την έγκριση γνωμοδοτήσεων κατόπιν αίτησης και γνωμοδοτήσεων πρωτοβουλίας, όπως και οι ροές εργασιών για κάθε στάδιο παρουσιάζονται στο **παράρτημα II** (ΕΟΚΕ) και στο **παράρτημα III** (ΕτΠ). Βάσει του δείγματος των 60 γνωμοδοτήσεων που επιλέξαμε, διαπιστώσαμε ότι και οι δύο Επιτροπές τηρούσαν τους εσωτερικούς κανονισμούς τους.

Ειδικοί κανόνες για την έγκαιρη απόκριση σε επείγουσες καταστάσεις

- 21** Αμφότερες οι Επιτροπές έχουν αναπτύξει ταχείες διαδικασίες λήψης αποφάσεων και ρυθμίσεις επιχειρησιακής συνέχειας για την περίπτωση κρίσεων και επιχειρησιακών διαταράξεων. Όπου κρίνεται αναγκαίο, ο εσωτερικός κανονισμός της ΕΟΚΕ επιτρέπει τη χρήση «επειγουσών διαδικασιών», όταν πρέπει να τηρηθούν αυστηρές προθεσμίες. Αντί να αναθέσει τη γνωμοδότηση σε συγκεκριμένη ομάδα μελέτης και τμήμα, η ΕΟΚΕ μπορεί να διορίσει γενικό/-ή εισηγητή/-τρια που θα καταρτίσει τη γνωμοδότηση και θα την υποβάλει για έγκριση απευθείας στην ολομέλεια. Με αυτό τον τρόπο επιταχύνεται μεν η διαδικασία, καθώς παρακάμπτεται ένα πλήθος κύκλων σχετιζόμενων με την κατάρτιση και την επανεξέταση, παράλληλα όμως περιορίζεται η εμβέλεια αυτού που η ΕΟΚΕ ονομάζει «δυναμική συμβιβαστική λύση», δηλαδή της μεθόδου που χρησιμοποιεί για να εξασφαλίζει συναίνεση μεταξύ των τριών ομάδων που τη συγκροτούν (σημείο **05** του [παραρτήματος I](#)). Επιπλέον, η ΕΟΚΕ έχει τη δυνατότητα να συντμήσει τους χρόνους μετάφρασης.
- 22** Ομοίως, και στην ΕτΠ μπορεί να διοριστεί γενικός/-ή εισηγητής/-τρια που υποβάλλει επείγον σχέδιο γνωμοδότησης προς έγκριση απευθείας στην ολομέλεια. Η ΕτΠ μπορεί επίσης να προκρίνει την έκδοση επείγοντος ψηφίσματος αντί επίσημης γνωμοδότησης, ενώ, από το 2024, ο εσωτερικός κανονισμός της προβλέπει και επείγουσες γνωμοδοτήσεις⁹. Ο μηχανισμός αυτός της επιτρέπει να ανταποκρίνεται γρήγορα σε επείγοντα αιτήματα του Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου ή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ωστόσο, βάσει των συνθηκών της ΕΕ, τα ψηφίσματα δεν έχουν νομική ισχύ ενώπιον του Συμβουλίου.
- 23** Σύμφωνα με τις ετήσιες εκθέσεις της, την περίοδο 2019-2024 η ΕΟΚΕ εξέδωσε 1 015 γνωμοδοτήσεις, από τις οποίες οι 86 εγκρίθηκαν με τη διαδικασία του κατεπείγοντος¹⁰. Την περίοδο 2019-2024, βάσει των ετήσιων εκθέσεων της, η ΕτΠ αναφέρει ότι ενέκρινε συνολικά 357 γνωμοδοτήσεις, συμπεριλαμβανομένων 40 ψηφισμάτων και 15 γνωμοδοτήσεων άλλου είδους¹¹ που εγκρίθηκαν με τη διαδικασία του κατεπείγοντος.

⁹ Εσωτερικός κανονισμός της ΕτΠ, του 2024, άρθρα 44 και 46.

¹⁰ Εσωτερικός κανονισμός της ΕΟΚΕ, του 2022, άρθρα 70, 79 και 89-91.

¹¹ Εσωτερικός κανονισμός της ΕτΠ, του 2024, άρθρο 43.

Για την εκπόνηση των γνωμοδοτήσεών τους, οι Επιτροπές εφαρμόζουν καθιερωμένες κατευθυντήριες γραμμές περί κατάρτισης και διαδικασίες επανεξέτασης

- 24** Αμφότερες οι Επιτροπές έχουν καθιερώσει κανόνες και κατευθυντήριες γραμμές για την κατάρτιση των γνωμοδοτήσεών τους, περιλαμβανομένων και απαιτήσεων για τον μορφότυπο, το μέγεθος και τη σαφήνεια. Η κοινή εσωτερική Διεύθυνση Μετάφρασης παρέχει εργαλεία υποστήριξης, υποδείγματα και οδηγίες για την κατάρτιση, με σκοπό οι εκπονούμενες γνωμοδοτήσεις να χρησιμοποιούν σαφή και συνοπτική γλώσσα και συνεπή ορολογία.
- 25** Στην ΕΟΚΕ, όταν διορίζεται εισηγητής/-τρια για νέα γνώμη, η γραμματεία του τμήματος δημιουργεί έναν ενημερωτικό φάκελο, ο οποίος περιέχει τις σχετικές πληροφορίες που χρειάζονται ο/η εισηγητής/-τρια, ο/η εμπειρογνώμονας, ο/η πρόεδρος του τμήματος και τα μέλη της αντίστοιχης ομάδας μελέτης¹², ήτοι έγγραφα τεκμηρίωσης και υλικό αναφοράς, προηγούμενες εκθέσεις της ΕΟΚΕ σχετικά με τα συγκεκριμένα θέματα και πρακτικές οδηγίες. Στο πλαίσιο του δείγματός μας, διαπιστώσαμε ότι τέτοιος ενημερωτικός φάκελος είχε προετοιμαστεί και στις 30 περιπτώσεις του δείγματος πλην δύο, για τις οποίες λόγω της τεχνικής φύσης τους δεν χρειαζόταν τέτοιος φάκελος.
- 26** Ομοίως, στην ΕτΠ, ο/η εισηγητής/-τρια που ορίζεται για νέα γνωμοδότηση λαμβάνει σχετική ανάλυση πολιτικής από τον υπεύθυνο πολιτικής στη γραμματεία της επιτροπής του οργάνου που είναι αρμόδια για τη συγκεκριμένη γνωμοδότηση. Η ανάλυση αυτή περιέχει περιγραφή του θέματος, τις προηγούμενες πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στον συγκεκριμένο τομέα, τις τελευταίες εξελίξεις, πρότυπα και υποδείγματα, καθώς και πληροφορίες για προηγούμενες συναφείς γνωμοδοτήσεις του οργάνου. Στο δείγμα των 30 γνωμοδοτήσεων που χρησιμοποιήσαμε διαπιστώσαμε ότι τέτοια ανάλυση είχε γίνει σε 23 περιπτώσεις. Η ΕτΠ μάς ενημέρωσε ότι οι υπόλοιπες επτά (επείγοντα ψηφίσματα ή γνωμοδοτήσεις με γενικό/-ή εισηγητή/-τρια) καταρτίστηκαν με τη διαδικασία του κατεπείγοντος¹³, η οποία δεν προβλέπει λεπτομερή ανάλυση πολιτικής λόγω των χρονικών περιορισμών.

¹² ΕΟΚΕ (2020), *Ενοποιημένος οδηγός για την κατάρτιση γνωμοδοτήσεων*, ενότητα 6, σημείο 6.8.

¹³ Εσωτερικός κανονισμός της ΕτΠ, του 2024, άρθρο 44.

- 27** Στην ΕΟΚΕ, οι ρυθμίσεις για τη ροή εργασιών, η λεγόμενη μέθοδος της «δυναμικής συμβιβαστικής λύσης», όπως και η διαδικασία έγκρισης των γνωμοδοτήσεων απαιτούν έλεγχο περιεχομένου. Για την κατάρτιση γνωμοδοτήσεων που απηχούν τα συμφέροντα και τις προοπτικές της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών στο σύνολό της, κάθε σχέδιο γνωμοδότησης, πριν από την οριστική έγκρισή του, υποβάλλεται πολλαπλώς σε εσωτερικό και πολυεπίπεδο έλεγχο και συζήτηση (στην ομάδα εργασίας, στο τμήμα και, τέλος, στην ολομέλεια). Οι υπάλληλοι του οργάνου υποστηρίζουν τους/τις εισηγητές/-τριες ελέγχοντας τη σαφήνεια και τη συνοχή των κειμένων καθ' όλη την προπαρασκευαστική διαδικασία.
- 28** Κατά την κατάρτιση των γνωμοδοτήσεων της ΕτΠ, συνεκτιμώνται τα διαφορετικά συμφέροντα και προτεραιότητες των τοπικών και περιφερειακών αρχών. Το τελικό περιεχόμενο κάθε γνωμοδότησης διαμορφώνεται μετά από συζήτηση και ψηφοφορία επί των τροπολογιών που προτείνουν τα μέλη της ΕτΠ κατά τις θεματικές συνεδριάσεις ή στο πλαίσιο αυτών της ολομέλειας (σημείο **08** του *παραρτήματος Ι*). Επιπλέον υποστήριξη κατά την κατάρτιση παρέχουν οι γραμματείες των επιτροπών και ο/η υπάλληλος που χειρίζεται την υπόθεση στη γραμματεία της πολιτικής ομάδας.
- 29** Προς εξασφάλιση της γλωσσικής αρτιότητας και της τεχνικής ακρίβειας, τα σχέδια κειμένου και των δύο οργάνων υποβάλλονται επίσης σε αναθεώρηση από τις θεματικές γραμματείες και τις μεταφραστικές μονάδες της κοινής Διεύθυνσης Μετάφρασης. Προτού οι γνωμοδοτήσεις φθάσουν στην ολομέλεια, οι διοικητικές υπηρεσίες και των δύο Επιτροπών ελέγχουν τη σαφήνεια και τη συμμόρφωση με τα ισχύοντα πρότυπα.

Οι γνωμοδοτήσεις προϋποθέτουν συστηματική διαβούλευση με τους διάφορους συμφεροντούχους

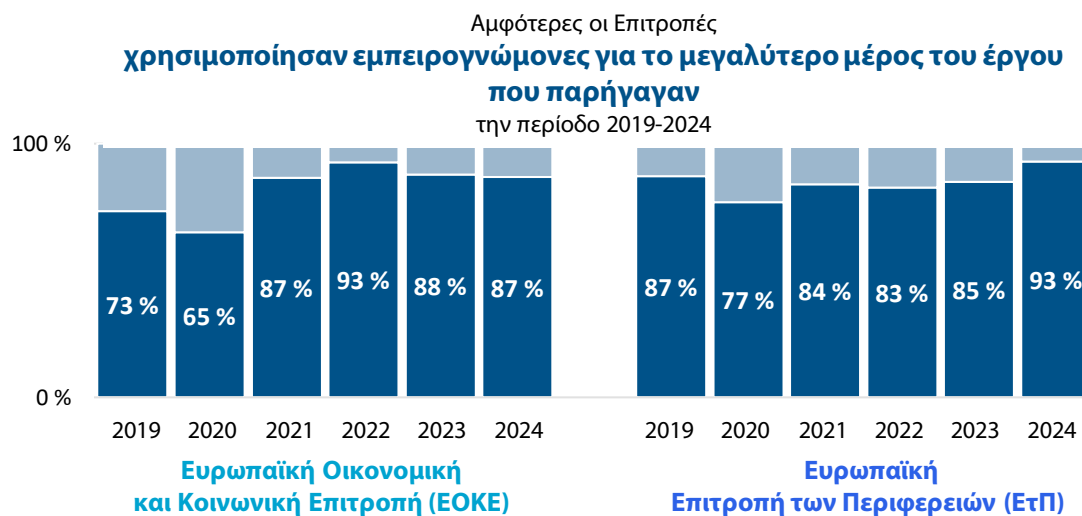
- 30** Αμφότερες οι Επιτροπές έχουν αναπτύξει διαδικασίες που επιτρέπουν στους/στις εισηγητές/-τριες να λαμβάνουν υπόψη τις απόψεις των συμφεροντούχων και έτσι να βελτιώνουν την ποιότητα των γνωμοδοτήσεων. Οι συνεννοήσεις με τους συμφεροντούχους γίνονται με διάφορους τρόπους, ανάλογα με το είδος της γνωμοδότησης, το θέμα και τον διαθέσιμο χρόνο. Στην ΕΟΚΕ, οι γραμματείες των τμημάτων βοηθούν τους/τις εισηγητές/-τριες να εξασφαλίζουν ότι, κατά τις διαβουλεύσεις με τους συμφεροντούχους, εκπροσωπούνται και τα τρία ενδιαφερόμενα μέρη: εργοδότες, εργαζόμενοι και κοινωνία των πολιτών.

- 31** Η έκταση των διαβουλεύσεων εξαρτάται από τη φύση της γνωμοδότησης και επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια του/της εισηγητή/-τριας, γεγονός που εξασφαλίζει έναν βαθμό ευελιξίας. Ο χρόνος ενίοτε αποτελεί και αυτός περιοριστικό παράγοντα για τη διαδικασία διαβούλευσης. Συνεπώς, ενώ ορισμένες γνωμοδοτήσεις του δείγματός μας περιείχαν ευρείες και ποικίλες απόψεις συμφεροντούχων (μεταξύ αυτών και εκτίμηση εδαφικού αντικτύπου, μελέτη περιφερειακών ζητημάτων ή δημόσιες ακροάσεις), άλλες είχαν καταρτιστεί κατά κύριο λόγο κατόπιν διαβουλεύσεων που είτε κάλυπταν συγκεκριμένα θέματα σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο είτε, στην περίπτωση της ΕτΠ, περιλάμβαναν συμφεροντούχους εγκατεστημένους στις Βρυξέλλες. Οι διαβουλεύσεις αυτές καταγράφονται στο εργαλείο ροής εργασιών των Επιτροπών, αλλά όχι πάντοτε συστηματικά.
- 32** Δεδομένου ότι η εντολή της ΕΟΚΕ είναι να εκπροσωπεί εργοδότες, εργαζόμενους και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, η κατάρτιση των γνωμοδοτήσεων πραγματοποιείται σε ομάδες εργασίας απαρτιζόμενες από ισάριθμους εκπροσώπους και των τριών ομάδων. Κατ' αυτό τον τρόπο, διευκολύνεται η ενσωμάτωση στις γνωμοδοτήσεις των απόψεων κάθε ομάδας. Προκειμένου να συλλέγει κατά το δυνατόν ευρύτερες απόψεις, η ΕΟΚΕ διοργανώνει διαβουλεύσεις με εξωτερικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, ΜΚΟ ή την πανεπιστημιακή κοινότητα. Το 2004, η ΕΟΚΕ δημιούργησε μια δομή διαλόγου με τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών ([Ομάδα συνδέσμου με τις ευρωπαϊκές οργανώσεις και δίκτυα της κοινωνίας των πολιτών](#)) και ένα [δίκτυο για τις εθνικές οικονομικές και κοινωνικές επιτροπές της ΕΕ](#). Η ΕΟΚΕ διαβουλεύεται επίσης με νέους από τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών ([Youth Test](#)) και επιδιώκει τη συμμετοχή εκπροσώπων από τις υποψήφιας για ένταξη χώρες ([πρωτοβουλία για τα μέλη από χώρες της διεύρυνσης](#)).
- 33** Η εντολή της ΕτΠ συνίσταται στην εκπροσώπηση των συμφερόντων των τοπικών και περιφερειακών αρχών. Οι εισηγητές/-τριες, κατά την κατάρτιση των γνωμοδοτήσεων, μπορούν να διοργανώνουν διαβουλεύσεις με τους διάφορους συμφεροντούχους, οι οποίοι συνήθως προσκαλούνται στην έδρα του οργάνου. Σε αυτούς περιλαμβάνονται ενδεικτικά περιφερειακές ενώσεις, ειδικοί από την πανεπιστημιακή κοινότητα ή εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών. Η ΕτΠ συνεργάζεται επίσης έμμεσα με τους διάφορους συμφεροντούχους μέσω της συνεργασίας με ενώσεις περιφερειών και πόλεων σε επίπεδο ΕΕ (π.χ. [Eurocities](#), [Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Δήμων και Περιφερειών](#), [Συνέλευση των Περιφερειών της Ευρώπης](#)). Για την κατάρτιση των γνωμοδοτήσεων της η ΕτΠ χρησιμοποιεί διάφορους μηχανισμούς και δίκτυα, μεταξύ των οποίων και ένα [δίκτυο περιφερειακών κόμβων](#), όπως και την εργαλειοθήκη για τη βελτίωση της νομοθεσίας και την ενεργό επικουρικότητα, τη στρατηγική για τις εκτιμήσεις εδαφικού αντικτύπου και την ομάδα εμπειρογνομώνων για την επικουρικότητα.

Αδυναμίες στις διαδικασίες που εφαρμόζουν οι Επιτροπές για την επιλογή εμπειρογνομόνων

- 34** Οι βασικοί συνεισφέροντες στη γνωμοδοτική διαδικασία είναι τα μέλη των Επιτροπών, ιδίως δε οι εισηγητές/-τριες, και οι ομάδες μελέτης στην περίπτωση της ΕΟΚΕ. Προς υποστήριξη της διαδικασίας αυτής, τα μέλη αμφότερων των Επιτροπών μπορούν να χρησιμοποιούν εμπειρογνώμονες («συμβούλους» κατά την ορολογία της ΕΟΚΕ). Την περίοδο 2019-2024, εμπειρογνώμονες χρησιμοποιήθηκαν για τις περισσότερες γνωμοδοτήσεις (84 %), ενώ κάποιες φορές για μία και την αυτή γνωμοδότηση συμβουλές παρείχαν περισσότεροι του ενός εμπειρογνώμονες. Ρόλος των εμπειρογνομόνων είναι να παρέχουν εξειδικευμένες γνώσεις και χρήσιμες πληροφορίες, που έρχονται να συμπληρώσουν τις απόψεις του/της εισηγητή/-τριας και να συμβάλουν στην κατάρτιση της γνωμοδότησης. Υπάρχει επίσης το ενδεχόμενο να τους ζητηθεί να υποστηρίξουν τον/την εισηγητή/-τρια κατά τη συζήτηση μιας γνωμοδότησης στην ολομέλεια ή στο πλαίσιο συνεδριάσεων με εκπροσώπους των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, συμφεροντούχους και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη. Οι εμπειρογνώμονες δεν αμείβονται για τις υπηρεσίες τους, δικαιούνται ωστόσο επιστροφή των εξόδων ταξιδιού, όπως και κατ' αποκοπή αποζημίωση για τις μετακινήσεις και τη συμμετοχή τους σε συνεδριάσεις.
- 35** Την περίοδο αναφοράς του ελέγχου (2019-2024), οι Επιτροπές χρησιμοποίησαν εμπειρογνώμονες για το μεγαλύτερο μέρος του παραχθέντος έργου τους (*γράφημα 3*). Στο δείγμα των 30 γνωμοδοτήσεων της ΕΟΚΕ που χρησιμοποιήσαμε, εμπειρογνώμονες συμμετείχαν στις 28. Σε 11 περιπτώσεις, για μία γνώμη είχαν διοριστεί περισσότεροι από ένας εμπειρογνώμονες (ένας για τον/την εισηγητή/-τρια και ένας για την ομάδα). Στο δείγμα των 30 γνωμοδοτήσεων της ΕτΠ, εμπειρογνώμονες συμμετείχαν στις 23. Στις υπόλοιπες επτά περιπτώσεις, στις οποίες είχαν εφαρμοστεί διαδικασίες του κατεπείγοντος (σημείο *26*), δεν υπήρχε χρόνος για την εμπλοκή εμπειρογνομόνων.

Γράφημα 3 | Συμμετοχή εμπειρογνομόνων στις Επιτροπές

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων της ΕΟΚΕ και της ΕτΠ.

- 36** Στην ΕτΠ, δεν υπάρχει καθιερωμένη διαδικασία για την επιλογή εμπειρογνομόνων, η οποία επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια του/της εισηγητή/-τριας. Εγείρονται έτσι ανησυχίες σχετικά με τη διαφάνεια και την ποιότητα των επιλεγόμενων εμπειρογνομόνων με πιθανό κίνδυνο για τη φήμη των οργάνων, καθώς είναι δυσκολότερο να αποδειχθεί ότι οι εμπειρογνώμονες επιλέγονται αντικειμενικά και ότι δεν υπάρχουν συγκρούσεις συμφερόντων. Ούτε η ΕτΠ διαθέτει μητρώο εμπειρογνομόνων, με συνέπεια να μην μπορεί να διατηρηθεί ή να επαναχρησιμοποιηθεί η εμπειρία που αποκτάται στο πλαίσιο μιας γνωμοδότησης.
- 37** Η ΕΟΚΕ διατηρεί μητρώο με τους εμπειρογνώμονες που έχουν χρησιμοποιηθεί στο παρελθόν, ενώ όλοι/-ες οι δυνητικοί/-ες σύμβουλοι οφείλουν να υποβάλλουν βιογραφικό σημείωμα, από το οποίο να προκύπτει η σχετική εμπειρογνομωσία τους στο θέμα που αφορά η γνωμοδότηση. Ο/Η εισηγητής/-τρια μπορεί να προτείνει υποψήφιο/-α στον/στην πρόεδρο του τμήματος, ο/η οποίος/-α εξετάζει το βιογραφικό σημείωμα και διορίζει τον/τη σύμβουλο. Όπως και να έχει πάντως, οι Επιτροπές δεν διαθέτουν διαφανή κριτήρια για την επιλογή εμπειρογνομόνων.

Οι γνωμοδοτήσεις δεν φθάνουν πάντοτε έγκαιρα στους νομοθέτες της ΕΕ και οι καθυστερήσεις δεν παρακολουθούνται συστηματικά

38 Ο χρονισμός είναι πολύ σημαντικός παράγοντας, όταν το διακύβευμα είναι η επίδραση που μπορεί να ασκήσει μια γνωμοδότηση στη χάραξη μιας πολιτικής. Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, οι συμβουλές που δημοσιεύονται ακριβώς πριν από τις πολιτικές συζητήσεις σε ένα κοινοβούλιο μπορούν να επηρεάσουν αυτό τον διάλογο, ενώ ο αντίκτυπος των συμβουλών που έρχονται έστω και μία ημέρα μετά τη συζήτηση είναι σημαντικά χαμηλότερος¹⁴. Στο πλαίσιο της ΕΕ, οι Συνθήκες προβλέπουν ότι οι Επιτροπές συμμετέχουν επίσημα στη νομοθετική διαδικασία. Ως εκ τούτου και προκειμένου οι γνωμοδοτήσεις τους να είναι επιδραστικές, πρέπει να τηρούνται οι βασικές θεσμικές πολιτικές ημερομηνίες-στόχος, όπως οι προθεσμίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την κατάθεση τροπολογιών, για τις ψηφοφορίες στις διάφορες επιτροπές του και, στο τέλος, για τις ψηφοφορίες στην ολομέλειά του.

39 Θα περιμέναμε οι Επιτροπές:

- να υποβάλλουν τις γνωμοδοτήσεις τους έγκαιρα, δηλαδή εντός των θεσμικών προθεσμιών και επίσης σε τέτοιο χρόνο ώστε να μπορούν να επηρεάσουν τους νομοθέτες και
- να έχουν καθιερώσει μηχανισμούς για τη συστηματική παρακολούθηση της έγκαιρης υποβολής των γνωμοδοτήσεών τους, καθώς και για την αξιολόγηση των κύριων λόγων των καθυστερήσεων και την πρόταση διορθωτικών μέτρων.

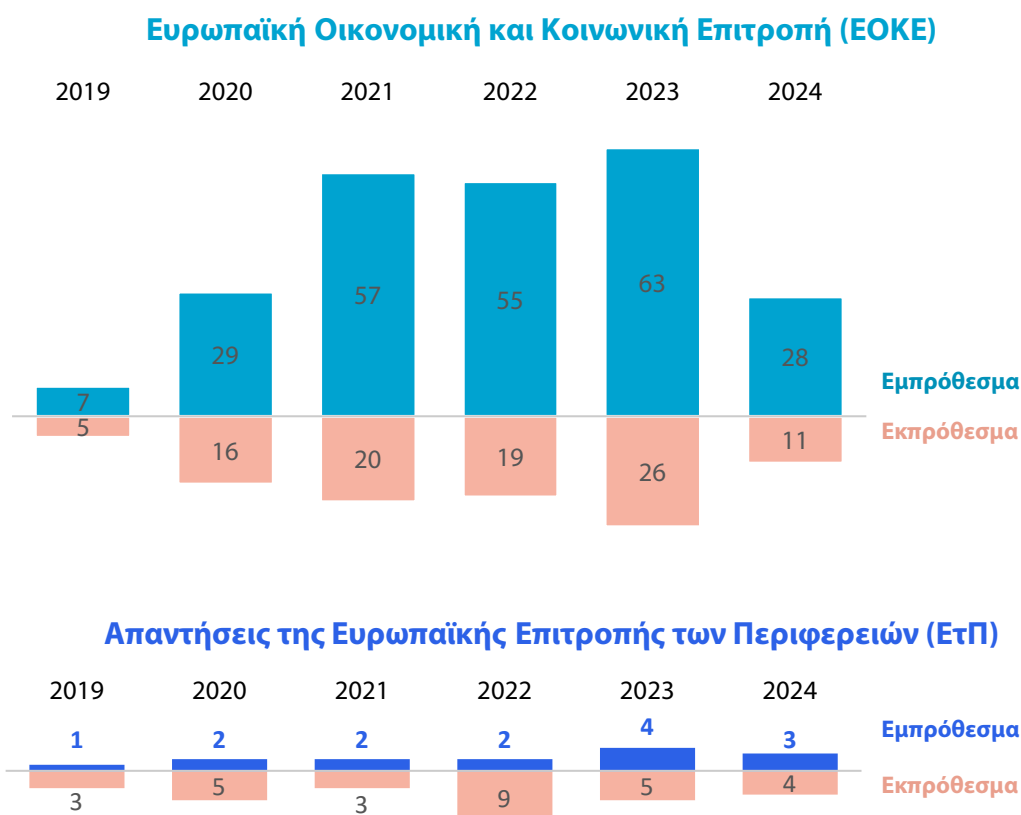
¹⁴ ΟΟΣΑ (2017), *Policy Advisory Systems*, σ. 58.

Η υποβολή των γνωμοδοτήσεων εντός των θεσμικών προθεσμιών είναι πρόκληση

- 40** Από το 2009, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εφαρμόζει συστηματικά, πλην ορισμένων κατεπειγουσών περιπτώσεων, τρίμηνη προθεσμία για τη λήψη των απαντήσεων των Επιτροπών¹⁵. Η πρακτική αυτή αναγνωρίζεται στη συμφωνία συνεργασίας του Μαΐου του 2024 μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της ΕΟΚΕ. Ως προς την ΕτΠ, δεν υπάρχει νομική πρόβλεψη που να απαιτεί τη συστηματική τήρηση τρίμηνης προθεσμίας, στην πράξη όμως αυτή εφαρμόζεται στην πλειονότητα (77 %) των αιτημάτων του Κοινοβουλίου προς το συγκεκριμένο συμβουλευτικό όργανο. Το Συμβούλιο είτε ορίζει ακριβή προθεσμία είτε, όπως συμβαίνει στις περισσότερες περιπτώσεις, ζητά η γνωμοδότηση να του περιέλθει το συντομότερο δυνατόν. Υπάρχει επίσης περιθώριο ευελιξίας: σε επείγουσες περιπτώσεις το Κοινοβούλιο μπορεί να συντμήσει τις προθεσμίες, οι δε Επιτροπές μπορούν να επιταχύνουν τις διαδικασίες, προκειμένου να εξασφαλίσουν την έγκαιρη υποβολή της γνωμοδότησης (βλέπε σημείο **23**).
- 41** Αναλύσαμε τους πίνακες με τα δεδομένα που μας υπέβαλαν οι Επιτροπές για την περίοδο 2019-2024, προκειμένου να αξιολογήσουμε τη συνολική συμμόρφωση με τις θεσμικές προθεσμίες των γνωμοδοτήσεων που εκδίδονται κατόπιν υποχρεωτικών αιτήσεων. Ο αριθμός των γνωμοδοτήσεων αποτελεί συνάρτηση της νομοθετικής ατζέντας της ΕΕ. Ως εκ τούτου, στην αρχή και στο τέλος της κοινοβουλευτικής περιόδου, οι Επιτροπές λαμβάνουν λιγότερες αιτήσεις γνωμοδότησης. Από τις συνολικά 336 υποχρεωτικές αιτήσεις γνωμοδότησης που περιήλθαν στην ΕΟΚΕ κατά την εν λόγω περίοδο, 239 γνωμοδοτήσεις (71 %) εκδόθηκαν εντός των θεσμικών προθεσμιών. Από τις 43 υποχρεωτικές αιτήσεις γνωμοδότησης που περιήλθαν στην ΕτΠ την ίδια περίοδο, εντός των θεσμικών προθεσμιών εκδόθηκαν 14 γνωμοδοτήσεις (33 %) (*γράφημα 4*).

¹⁵ Άρθρο 304 ΣΛΕΕ.

Γράφημα 4 | Συμμόρφωση των γνωμοδοτήσεων κατόπιν υποχρεωτικής αίτησης με τις θεσμικές προθεσμίες

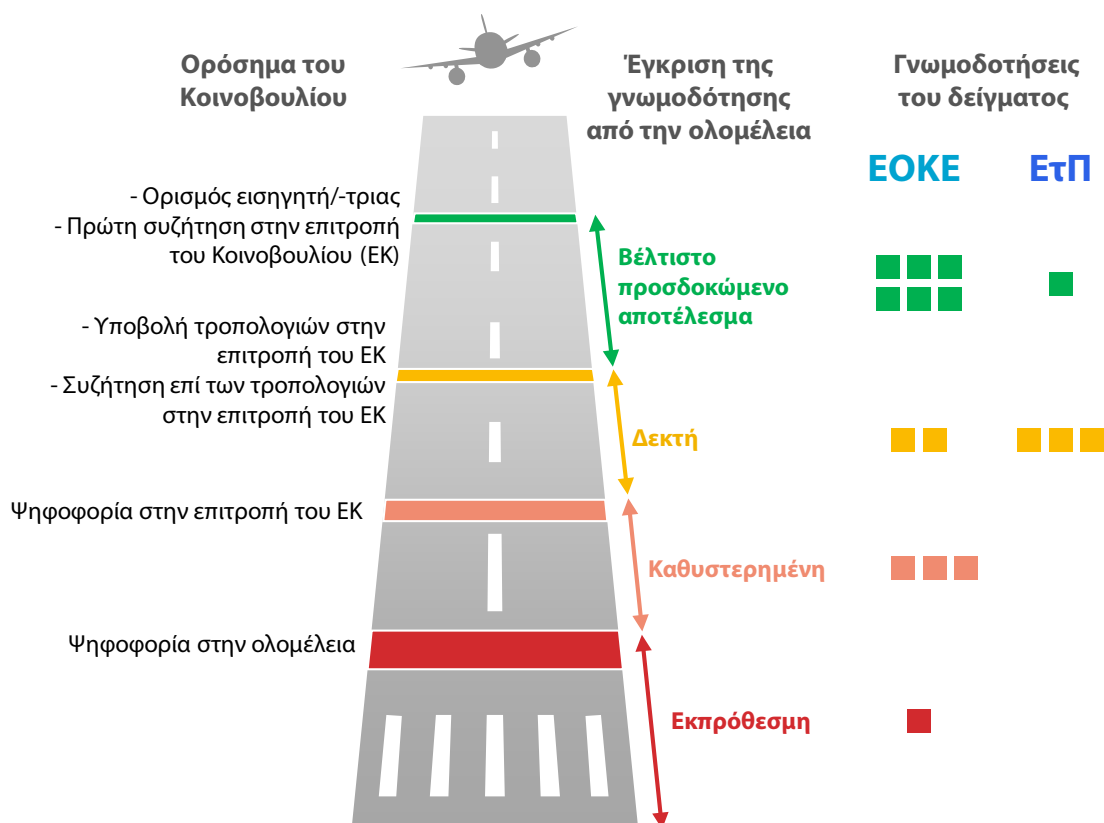
Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων της ΕΟΚΕ και της ΕτΠ.

Οι γνωμοδοτήσεις κατόπιν υποχρεωτικής αίτησης εκδίδονται ενίοτε πολύ αργά για να ληφθούν πραγματικά υπόψη από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

- 42** Παρά το γεγονός ότι υπάρχουν επίσημες θεσμικές προθεσμίες, αμφότερες οι Επιτροπές επιδιώκουν να δίνουν προτεραιότητα στις πολιτικές προθεσμίες, όπως αυτές που σχετίζονται με συζητήσεις και τροπολογίες στις επιτροπές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με ψηφοφορίες σε αυτές τις επιτροπές και, στο τέλος, με ψηφοφορίες στη σύνοδο της ολομέλειας του Κοινοβουλίου, ώστε να αυξάνεται κατά το δυνατόν η πιθανότητα να ληφθεί υπόψη η συνεισφορά τους. Η επίτευξη αυτών των «προσδοκώμενων αποτελεσμάτων» ενισχύει την πιθανότητα οι γνωμοδοτήσεις της ΕΟΚΕ να αποδειχθούν χρήσιμες και επιδραστικές στο πλαίσιο της νομοθετικής διαδικασίας, ιδίως όταν υποβάλλονται πριν από την πρώτη ανταλλαγή απόψεων στους κόλπους της αντίστοιχης κοινοβουλευτικής επιτροπής.

43 Συγκρίναμε τις ημερομηνίες έκδοσης των 14 γνωμοδοτήσεων του δείγματός μας που είχε εγκρίνει η ολομέλεια της ΕΟΚΕ στο πλαίσιο υποχρεωτικής αίτησης με τα σημαντικότερα νομοθετικά ορόσημα του Κοινοβουλίου. Έξι από τις δώδεκα γνωμοδοτήσεις κατόπιν αίτησης δεν είχαν καταφέρει να τηρήσουν τη βέλτιστη προθεσμία (δηλαδή, δεν είχαν εξασφαλίσει τα «προσδοκώμενα αποτελέσματα», όπως φαίνεται στο [γράφημα 5](#)), αν και για δύο από αυτές, η σχετική νομοθετική πράξη αποσύρθηκε ή δεν έχει εγκριθεί ακόμη. Ως προς την ΕτΠ, για τρεις από τις τέσσερις γνωμοδοτήσεις κατόπιν υποχρεωτικής αίτησης του δείγματός μας δεν είχαν τηρηθεί οι βέλτιστες προθεσμίες. Σε κάθε περίπτωση, όμως, είχαν υποβληθεί πριν από την ψηφοφορία επί των τροπολογιών στην αντίστοιχη επιτροπή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Εάν μια γνωμοδότηση περιέλθει στο Κοινοβούλιο μετά τη βέλτιστη ημερομηνία που θεωρείται ως «προσδοκώμενο αποτέλεσμα», λιγοστεύουν οι πιθανότητες να ληφθεί υπόψη και, συνεπώς, περιορίζεται η επίδρασή της στις αποφάσεις που λαμβάνει η ΕΕ.

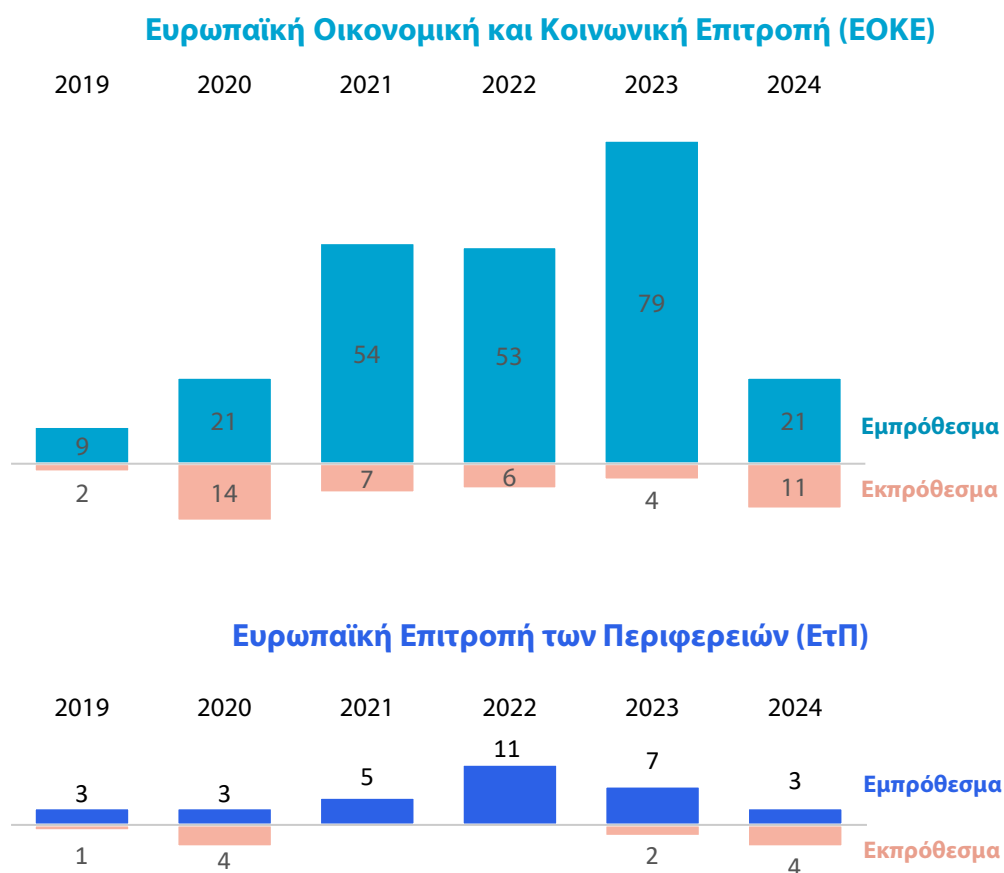
Γράφημα 5 | Χρόνος έκδοσης των γνωμοδοτήσεων κατόπιν υποχρεωτικής αίτησης και νομοθετικά ορόσημα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει του δείγματος γνωμοδοτήσεων της ΕΟΚΕ και της ΕτΠ.

44 Αναλύσαμε επίσης τα δεδομένα που μας υπέβαλαν οι Επιτροπές για την περίοδο 2019-2024, προκειμένου να αξιολογήσουμε τη συνολική συμμόρφωση των γνωμοδοτήσεων που εκδόθηκαν κατόπιν υποχρεωτικών αιτήσεων με τις πολιτικές προθεσμίες. Από τις συνολικά 336 γνωμοδοτήσεις που εξέδωσε η ΕΟΚΕ κατά την εν λόγω περίοδο σε συνέχεια υποχρεωτικής αίτησης, οι 55 δεν λήφθηκαν υπόψη για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης, καθώς είτε είχαν ακολουθήσει ειδικές κοινοβουλευτικές διαδικασίες είτε δεν είχαν ακόμη φθάσει στο στάδιο της ψηφοφορίας τους στο Κοινοβούλιο. Από τις υπόλοιπες 281, οι περισσότερες (237 ή 84 %) είχαν υποβληθεί πριν από την ψηφοφορία στη σχετική επιτροπή του Κοινοβουλίου («βέλτιστα» και «αποδεκτά» προσδοκώμενα αποτελέσματα), ενώ 44 (16 %) υποβλήθηκαν στην αντίστοιχη επιτροπή μετά την ψηφοφορία («καθυστερημένα» και «εκπρόθεσμα» προσδοκώμενα αποτελέσματα). Όσον αφορά την ΕτΠ, από τις 43 γνωμοδοτήσεις κατόπιν υποχρεωτικής αίτησης της περιόδου 2019-2024, 32 (74 %) είχαν υποβληθεί πριν από την ψηφοφορία στη σχετική επιτροπή του Κοινοβουλίου, ενώ 11 (26 %) υποβλήθηκαν μετά την ψηφοφορία αυτή ([γράφημα 6](#)).

Γράφημα 6 | Συμμόρφωση των γνωμοδοτήσεων κατόπιν υποχρεωτικής αίτησης με τις πολιτικές προθεσμίες

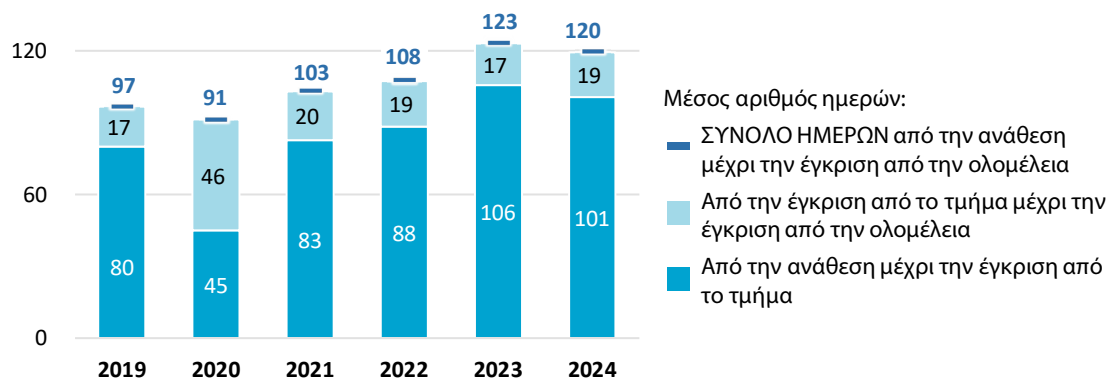
Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των στοιχείων προερχόμενων από την ΕΟΚΕ και την ΕτΠ.

45 Διαπιστώσαμε ότι, όσον αφορά την ΕΟΚΕ, κατά την περίοδο αναφοράς του ελέγχου μας, ο χρόνος που απαιτούνταν για την έγκριση γνωμοδοτήσεων κατόπιν υποχρεωτικής αίτησης είχε αυξηθεί. Ο μέσος χρόνος που χρειαζόταν από την ημέρα της ανάθεσης μέχρι την έγκριση από την ολομέλεια αυξήθηκε από 97 ημέρες το 2019 σε 120 ημέρες το 2024 (*γράφημα 7*). Η επίτευξη συναίνεσης στους κόλπους των ομάδων μελέτης απαιτεί χρόνο και ο εσωτερικός κανονισμός της ΕΟΚΕ δεν περιορίζει τον αριθμό των συνεδριάσεων των ομάδων μελέτης και των τμημάτων. Σε 14 γνωμοδοτήσεις κατόπιν υποχρεωτικής αίτησης μεταξύ των 30 γνωμοδοτήσεων του δείγματός μας που είχε εκδώσει η ΕΟΚΕ, διαπιστώσαμε χρονικά κενά μεταξύ των διάφορων σταδίων της κατάρτισής τους: σε τρεις περιπτώσεις, η πρώτη συνεδρίαση της ομάδας μελέτης πραγματοποιήθηκε τουλάχιστον τρεις μήνες μετά την ανάθεση και σε μία περίπτωση μετά από εξάμηνο. Εντοπίσαμε επίσης δύο περιπτώσεις κατά τις οποίες η χρονική απόσταση μεταξύ της έγκρισης από το τμήμα και από την ολομέλεια υπερέβαινε τους δύο μήνες (για περισσότερες πληροφορίες, βλέπε *παράρτημα IV*).

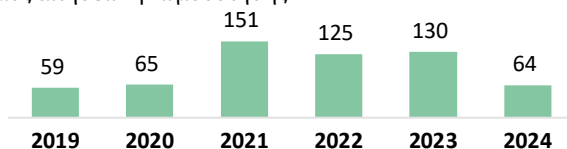
Γράφημα 7 | Γνωμοδοτήσεις που εξέδωσε η ΕΟΚΕ κατόπιν αίτησης (ημέρες από την ανάθεση στο σχετικό τμήμα μέχρι την έγκριση από την ολομέλεια)

Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ)

Μέσος αριθμός ημερών

Αριθμός αιτήσεων γνωμοδότησης

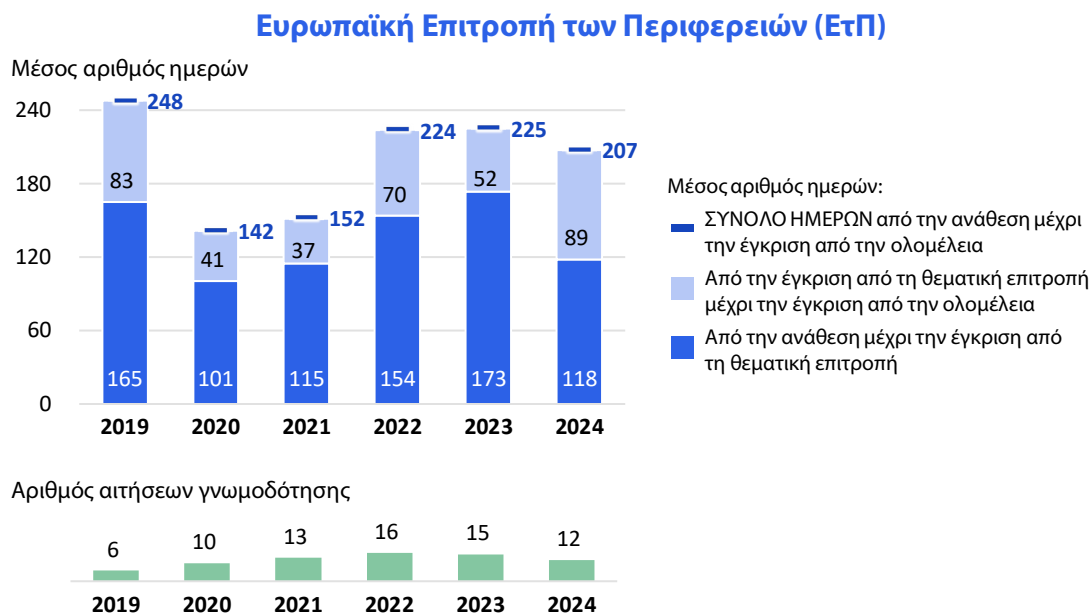
Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων προερχόμενων από την ΕΟΚΕ.

- 46** Ως προς την ΕτΠ, οι χρόνοι έγκρισης έχουν μειωθεί ελαφρώς από 248 ημέρες το 2019 σε 207 ημέρες το 2024. Βάσει του εσωτερικού κανονισμού της ΕτΠ¹⁶, μια γνωμοδότηση πρέπει να καταρτιστεί το πολύ μετά από δύο συνεδριάσεις της αρμόδιας επιτροπής της. Ελέγχοντας τις 30 περιπτώσεις από την ΕτΠ στο δείγμα μας, διαπιστώσαμε ότι ο κανόνας αυτός είχε τηρηθεί και για τις 24 γνωμοδοτήσεις. Ο κανόνας δεν ίσχυε για τα έξι ψηφίσματα του δείγματος, καθώς τα ψηφίσματα εγκρίνονται απευθείας από την ολομέλεια¹⁷. Όσον αφορά την ΕτΠ, οι καθυστερήσεις οφείλονται κυρίως σε παράγοντες που έχουν να κάνουν με το πολιτικό της ημερολόγιο και το επίσημο πλαίσιο των εγκρίσεων. Η ολομέλεια του οργάνου συνέρχεται μόλις πέντε με έξι φορές τον χρόνο, με αποτέλεσμα, εάν μια γνωμοδότηση δεν προλάβει την προθεσμία για συγκεκριμένη σύνοδο της ολομέλειας, η τελική έγκριση μπορεί να αναβληθεί για εβδομάδες ή και για μήνες.
- 47** Ο χρόνος που μεσολαβεί μεταξύ των συνεδριάσεων των επιτροπών της ΕτΠ και των συνόδων της ολομέλειας αντιστοιχεί περίπου στο ένα τρίτο (31 %) του συνολικού χρόνου που απαιτείται για την έκδοση γνωμοδότησης κατόπιν αίτησης ([γράφημα 8](#)). Μεταξύ των τεσσάρων γνωμοδοτήσεων κατόπιν υποχρεωτικής αίτησης στο δείγμα των 30 περιπτώσεων που επιλέξαμε, εντοπίσαμε μία περίπτωση κατά την οποία μεταξύ της έγκρισης από την αρμόδια επιτροπή και της έγκρισης από την ολομέλεια είχαν μεσολαβήσει 48 ημέρες, διάστημα που αντιστοιχούσε στο 35 % του συνολικού χρόνου από την ανάθεση μέχρι την τελική έγκριση (136 ημέρες). Παρατηρήσαμε επίσης ότι ο κίνδυνος για καθυστερήσεις μπορεί να εμφανιστεί ήδη από τα πρώτα στάδια της ροής εργασιών. Μία συγκεκριμένη γνωμοδότηση κατόπιν υποχρεωτικής αίτησης συζητήθηκε για πρώτη φορά σε θεματική επιτροπή 64 ημέρες μετά την ανάθεση (για περισσότερες πληροφορίες, βλέπε [παράρτημα V](#)).

¹⁶ Εσωτερικός κανονισμός της ΕτΠ, του 2024, άρθρο 54, παράγραφος 1.

¹⁷ Αυτόθι, άρθρο 46.

Γράφημα 8 | Γνωμοδοτήσεις που εξέδωσε η ΕτΠ κατόπιν αίτησης (ημέρες από την ανάθεση στη σχετική επιτροπή μέχρι την έγκριση από την ολομέλεια)

Οι Επιτροπές δεν παρακολουθούν συστηματικά τις θεσμικές ή τις πολιτικές προθεσμίες

- 48** Καμία από τις δύο Επιτροπές δεν διαθέτει αυτοματοποιημένο εργαλείο για τη συνεπή και συστηματική παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τις προθεσμίες, την παροχή πληροφοριών σχετικά με επικείμενες θεσμικές και πολιτικές προθεσμίες ή την έκδοση αυτόματων ειδοποιήσεων σε περίπτωση καθυστέρησης. Επιπλέον, δεν υπάρχουν άμεσα διαθέσιμα ιστορικά στοιχεία σχετικά με τη συμμόρφωση με τις θεσμικές προθεσμίες της ΕΕ.

- 49** Από το εργαλείο ροής εργασιών της ΕΟΚΕ προκύπτουν τα ορόσημα του κύκλου ζωής μιας γνωμοδότησης (δεδομένα από το Agora για κάθε γνωμοδότηση, από την ανάθεση μέχρι την έγκριση από την ολομέλεια), πληροφορίες για τις συνεδριάσεις των εμπειρογνομόνων και των ομάδων μελέτης, όπως και τα σχετικά έγγραφα. Ωστόσο, δεν υπάρχουν πληροφορίες, λόγου χάριν, σχετικά με τις θεσμικές προθεσμίες που καθορίζονται για γνωμοδοτήσεις κατόπιν αίτησης ή σχετικά με τις δραστηριότητες διάδοσης. Η συμμόρφωση με τις προθεσμίες κατά το μεγαλύτερο μέρος της περιόδου αναφοράς του ελέγχου μας παρακολουθούνταν μεμονωμένα από τη γραμματεία κάθε τμήματος. Στα τέλη του 2024, η ΕΟΚΕ καθιέρωσε τη χρήση λογιστικού φύλλου για την παρακολούθηση της τήρησης των εσωτερικών προθεσμιών, με διά χειρός καταχώριση στοιχείων από το προσωπικό.
- 50** Η ΕτΠ χρησιμοποιεί διαφορετικό εργαλείο ροής εργασιών για την εσωτερική ενημέρωση, ανταλλαγή πληροφοριών και μεταφορά γνώσης μεταξύ των μελών και των υπαλλήλων της. Το σύστημα δείχνει τον πλήρη κύκλο ζωής των γνωμοδοτήσεων, από τα έγγραφα εργασίας μέχρι την τελική έγκριση, περιλαμβανομένων και όλων των τροπολογιών και των σχετικών συνεδριάσεων. Συνδυάζει δεδομένα από εσωτερικά πληροφοριακά εργαλεία (π.χ. Agora) και στοιχεία για κάθε γνωμοδότηση που καταχωρίζονται με μη αυτοματοποιημένο τρόπο. Παρέχει τη δυνατότητα εξακρίβωσης του σταδίου στο οποίο βρίσκεται μια γνωμοδότηση, των ορόσημων και του αντικτύπου της μετά την έγκρισή της, περιλαμβάνει δε και πληροφορίες σχετικά με τις διαβουλεύσεις με τους συμφεροντούχους και τις εξωτερικές δραστηριότητες. Παρατηρήσαμε, ωστόσο, ότι οι δυνατότητες αυτές δεν αξιοποιούνταν συστηματικά. Το βασικό πλεονέκτημα του εργαλείου αυτού είναι ότι οι πληροφορίες (π.χ. σχετικά με τις αιτήσεις γνωμοδότησης, το στάδιο στο οποίο βρίσκεται η κατάρτιση ή τον φόρτο εργασίας των επιτροπών της ΕτΠ) συλλέγονται σε κεντρικό επίπεδο. Το σύστημα αυτό, μολονότι βελτιώνει την υψηλού επιπέδου εποπτεία, απαιτεί σημαντικό μη αυτοματοποιημένο έργο και δεν παρέχει ολοκληρωμένες πληροφορίες που να συνδέουν τις θεσμικές και τις πολιτικές προθεσμίες με τα εσωτερικά ορόσημα όσον αφορά την κατάρτιση, τη μετάφραση και την τελική έγκριση. Το περιβάλλον ΤΠ είναι δεν είναι ενιαίο, καθώς υπάρχουν πολλαπλά συστήματα που λειτουργούν παράλληλα. Επίσης, η ΕτΠ δεν διαθέτει ιστορικά δεδομένα σχετικά με την τήρηση των προθεσμιών.

51 Ο δημοσιονομικός κανονισμός της ΕΕ απαιτεί τη χρήση δεικτών επιδόσεων για την παρακολούθηση της προόδου ως προς την επίτευξη των στόχων και τη συνακόλουθη αναφορά των σχετικών πληροφοριών στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων¹⁸. Και οι δύο Επιτροπές χρησιμοποιούν διάφορους δείκτες για τη μέτρηση των επιδόσεών τους. Η ΕΟΚΕ χρησιμοποιεί 40 βασικούς δείκτες δραστηριοτήτων και επιδόσεων¹⁹. Η ΕτΠ χρησιμοποιεί ένα σύνολο 87 βασικών δεικτών επιδόσεων²⁰. Παρόλα αυτά, καμία από τις δύο δεν διαθέτει ειδικό δείκτη για την παρακολούθηση της έγκαιρης έκδοσης των γνωμοδοτήσεών τους, όπως, λόγω χάριν, το ποσοστό των γνωμοδοτήσεων που εκδίδεται πριν από τη λήξη των καθορισμένων προθεσμιών.

Οι Επιτροπές παρουσιάζουν στοιχεία για την απήχηση του έργου τους, αλλά δίνουν περιορισμένες πληροφορίες σχετικά με τον αντίκτυπο των γνωμοδοτήσεών τους

52 Τα όργανα με συμβουλευτικό ρόλο σε θέματα πολιτικής οφείλουν να παρουσιάζουν τις συμβουλές τους με εύληπτους τρόπους και να τις διαδίδουν σε ευρύ ακροατήριο μέσω διάφορων διαύλων ενημέρωσης²¹, ώστε να εξασφαλίζεται η κατά το δυνατόν μεγαλύτερη πρόσβαση στα μηνύματά τους. Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, οι σωστές συμβουλές συμβάλλουν στη βελτίωση των αποτελεσμάτων μιας πολιτικής σε ένα ευρύτερο πλαίσιο, ενώ για την παροχή συμβουλών σημαντικές είναι η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και η μέτρηση της αποτελεσματικότητας της συμβουλευτικής διαδικασίας²². Επιπλέον, η εργαλειοθήκη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη βελτίωση της νομοθεσίας²³ ενθαρρύνει την παρακολούθηση των εκροών, των αποτελεσμάτων και του αντικτύπου, στοιχεία από τα οποία συνάγεται κατά πόσον μια πολιτική «επιτυγχάνει τους στόχους της».

¹⁸ Δημοσιονομικός κανονισμός, άρθρα 33, παράγραφος 2, στοιχείο β), και 74, παράγραφος 9.

¹⁹ Έκθεση δραστηριοτήτων της ΕΟΚΕ για το 2024.

²⁰ Έκθεση δραστηριοτήτων της ΕτΠ για το 2024.

²¹ ΟΟΣΑ (2017), *Policy advisory systems*, σ. 58-60.

²² Αυτόθι, σ. 26 και 79.

²³ Εργαλειοθήκη για τη βελτίωση της νομοθεσίας 2023, εργαλείο αριθ. 43.

53 Θα περιμέναμε οι Επιτροπές:

- να διαθέτουν εργαλεία στρατηγικής και επικοινωνίας, για την ενίσχυση της προβολής των γνωμοδοτήσεών τους·
- να μετρούν την απήχηση και τον αντίκτυπο των γνωμοδοτήσεών τους στη νομοθετική διαδικασία της ΕΕ.

Αμφότερες οι Επιτροπές διαθέτουν ποικίλα εργαλεία επικοινωνίας και προώθησης, που όμως δεν χρησιμοποιούνται συστηματικά

54 Και οι δύο Επιτροπές έχουν αναπτύξει διάφορα εργαλεία επικοινωνίας και διαύλους προώθησης, όπως οι ιστότοποι τους, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τα ενημερωτικά δελτία και οι διαδικτυακές εκδηλώσεις, τα οποία ενισχύουν την ψηφιακή προβολή τους. Μεταξύ 2019 και 2024, η παρουσία των Επιτροπών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης διπλασιάστηκε, φθάνοντας τους 222 000 ακολούθους για την ΕΟΚΕ και τους 220 000 για την ΕτΠ στις πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης.

55 Παρόλα αυτά, η χρήση των διάφορων μέσων επικοινωνίας και προώθησης δεν είναι συστηματική. Από το εργαλείο ροής εργασιών της ΕτΠ (βλέπε σημείο **50**) προκύπτει μεγάλη διαφοροποίηση στον όγκο της επικοινωνιακής δραστηριότητας για το δείγμα των 30 γνωμοδοτήσεων. Μολονότι 20 από αυτές υποστηρίχθηκαν από διάφορες δραστηριότητες (δελτία Τύπου, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, συνεντεύξεις Τύπου, προσκλήσεις σε ενημερώσεις Τύπου), πέντε βασίστηκαν μόνο στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και πέντε δεν εμφάνιζαν καταγεγραμμένη επικοινωνιακή δραστηριότητα (τρεις από αυτές ήταν ψηφίσματα που είχαν καταρτιστεί χωρίς εισηγητή/-τρια και δεν συνοδεύονταν από ιδιαίτερες επακόλουθες δραστηριότητες). Παρά το σαφές πλαίσιο επικοινωνίας και τα εργαλεία παρουσίασης στοιχείων, στην πράξη η συστηματική τεκμηρίωση των δραστηριοτήτων προώθησης είναι ακόμη περιορισμένη.

- 56** Όσον αφορά την ΕΟΚΕ, δεν κατέστη δυνατή παρόμοια αξιολόγηση, καθώς η ροή εργασιών του οργάνου δεν προβλέπει, από τον σχεδιασμό της, την αποτύπωση ή την παρακολούθηση της επικοινωνιακής και κάθε επακόλουθης δραστηριότητας σε σχέση με τις γνωμοδοτήσεις (βλέπε σημείο 49). Η ΕΟΚΕ έχει προβεί σε αλλαγές του επικοινωνιακού της πλαισίου μέσω της [στρατηγικής επικοινωνίας για την περίοδο 2022-2027](#). Σε μια προσπάθεια κάλυψης των αδυναμιών της προηγούμενης στρατηγικής (κατακερματισμός προσπαθειών, αδύναμη προβολή και απουσία παρακολούθησης του αντικτύπου), η τρέχουσα στρατηγική εισήγαγε ορισμένα έργα προτεραιότητας, όπως η αναδιαμόρφωση του ιστότοπου, η δημιουργία οπτικοακουστικού στούντιο, η στρατηγική για τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, η βελτιωμένη παρακολούθηση της απήχησης των γνωμοδοτήσεων και οι δείκτες μέτρησης των επιδόσεων.
- 57** Αμφότερες οι Επιτροπές ενίσχυσαν τη διοργανική συνεργασία τους με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στρεφόμενες από τις ανεπίσημες ανταλλαγές σε δομημένα πλαίσια που έχουν σχεδιαστεί για να ενισχύσουν τη συνεισφορά των δύο συμβουλευτικών οργάνων στον κύκλο πολιτικής της ΕΕ (για περισσότερες πληροφορίες, βλέπε [πλαίσιο 1](#)).

Πλαίσιο 1

Διοργανική συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Στη συμφωνία συνεργασίας της ΕΟΚΕ με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, του 2024, αποσαφηνίζονται οι διαδικασίες μέσω των οποίων οι επιτροπές του Κοινοβουλίου μπορούν να ζητούν διερευνητικές γνωμοδοτήσεις, καθορίζεται η κοινή επιλογή νομοθεσίας για εκ των υστέρων αξιολόγηση και επισημοποιούνται οι τακτικές υψηλού επιπέδου συνεδριάσεις μεταξύ της ηγεσίας του Κοινοβουλίου και της ΕΟΚΕ. Με το πρωτόκολλο συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, του 2022, καθιερώθηκε ο ετήσιος κοινός καθορισμός πέντε θεμάτων για διερευνητικές γνωμοδοτήσεις συνδεδεμένες με το πρόγραμμα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και δόθηκε στην ΕΟΚΕ η δυνατότητα να συμβάλλει σε διάφορες αξιολογήσεις και εκτιμήσεις αντικτύπου που διενεργεί η πρώτη.

Στη συμφωνία συνεργασίας της ΕτΠ με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, του 2024, προβλέπεται ο κοινός καθορισμός διερευνητικών γνωμοδοτήσεων, η συμμετοχή της ΕτΠ στις συνεδριάσεις των επιτροπών και των διακομματικών ομάδων και η συνεργασία για τη βελτίωση της νομοθεσίας μέσω κοινών αξιολογήσεων της ενωσιακής νομοθεσίας και των προγραμμάτων δαπανών. Η συμφωνία συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, του 2024, ενισχύει τον πολιτικό διάλογο με τη συμμετοχή του/της Προέδρου και των Επιτρόπων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις συνόδους της ολομέλειας της ΕτΠ, καθιερώνει διαύλους για την απευθείας συμβολή των περιφερειών στη χάραξη πολιτικής και απαιτεί από τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να παρέχουν στοχευμένη ανατροφοδότηση σχετικά με τις παρατηρήσεις και συστάσεις της ΕτΠ για τροποποιήσεις.

Καμία από τις δύο Επιτροπές δεν έχει συνάψει τέτοιες επίσημες συμφωνίες συνεργασίας με το Συμβούλιο.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει εγγράφων της ΕΟΚΕ και της ΕτΠ.

58 Τόσο η ΕΟΚΕ όσο και η ΕτΠ έχουν αναπτύξει δίκτυα για την ενίσχυση της δέσμευσης των συμφεροντούχων και της στοχευμένης προώθησης του έργου της (**γράφημα 9**). Η ΕΟΚΕ συνεργάζεται με την **Ομάδα συνδέσμου της κοινωνίας των πολιτών** και τα εθνικά οικονομικά και κοινωνικά συμβούλια, και διοργανώνει εκδηλώσεις εταιρικής σχέσης με οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, με σκοπό την προώθηση του διαλόγου και την εξασφάλιση προβολής. Για την κατάρτιση των γνωμοδοτήσεών της, έχει επίσης αναπτύξει έναν οργανωμένο διάλογο με οργανώσεις νεολαίας (**Youth Test**) και την οργανωμένη κοινωνία των πολιτών από τις υποψήφιες χώρες. Η ΕτΠ κινητοποιεί τοπικούς και περιφερειακούς εκπροσώπους μέσω δικτύων, όπως το δίκτυο **περιφερειακών κόμβων**, η **Συμμαχία για τη συνοχή**, το πρόγραμμα «**Νέοι αιρετοί πολιτικοί**» και το δίκτυο **Συμβούλων της ΕΕ**, καθώς και μέσω πρωτοβουλιών, όπως η «**ευρωπαϊκή εβδομάδα των δήμων και των περιφερειών**».

Γράφημα 9 | Δίκτυα και στοχευμένες δραστηριότητες προώθησης της ΕΟΚΕ και της ΕτΠ

Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ)

Οι συμφωνίες ενισχύουν τη συμβολή της κοινωνίας των πολιτών

Πρωτόκολλο με την Επιτροπή του 2022: ενισχυμένη ανάλυση προοπτικών, διερευνητικές γνωμοδοτήσεις και συμμετοχή στην Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών.

Συμφωνία συνεργασίας του 2024 με το Κοινοβούλιο: εισήγαγε τις τακτικές συνεδριάσεις υψηλού επιπέδου, την εκ των υστέρων συνεργασία και τη μεγαλύτερη αναγνώριση της ΕΟΚΕ ως διαρθρωμένου διαύλου έκφρασης των απόψεων της κοινωνίας των πολιτών.

Στοχευμένες δραστηριότητες προώθησης

Εκδηλώσεις συνεργασίας με τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών: συνδιοργάνωση περίπου 80 εκδηλώσεων ετησίως, στο πλαίσιο των οποίων τα μέλη της ΕΟΚΕ συζητούν για γνωμοδοτήσεις που σχετίζονται με δραστηριότητες προώθησης.

Ενημερωτικά δελτία και βάση δεδομένων επικοινωνίας: μηνιαίο ενημερωτικό δελτίο απευθυνόμενο στους συμφεροντούχους από την κοινωνία των πολιτών.

Δίκτυα για τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών

Ομάδα συνδέσμου με τις ευρωπαϊκές οργανώσεις και δίκτυα της κοινωνίας των πολιτών: ιδρύθηκε το 2004 και φέρνει σε επαφή τα μέλη της ΕΟΚΕ και 40+ οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και δίκτυα διαρθρωμένου διαλόγου και κοινών δραστηριοτήτων σε επίπεδο ΕΕ.

Εθνικές οικονομικές και κοινωνικές επιτροπές: 22 από τα 27 κράτη μέλη διαθέτουν εθνικές οικονομικές και κοινωνικές επιτροπές· η ΕΟΚΕ διατηρεί μόνιμες επαφές μαζί τους, δημιουργώντας μια διαδικτυακή κοινότητα με σκοπό την αλληλοπροβολή.

Αξιολόγηση του αντικτύπου της ΕΕ από τη σκοπιά της νεολαίας: διαρθρωμένος έλεγχος ώστε οι ανάγκες και οι προοπτικές των νέων να λαμβάνονται υπόψη σε γνωμοδοτήσεις και πρωτοβουλίες.

Ομάδα συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών για τις υποψήφιας χώρες: πλατφόρμα για τη συμμετοχή των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών από τις χώρες που είναι υποψήφιας για ένταξη στην ΕΕ σε συζητήσεις σε επίπεδο ΕΕ, καθώς και για την προετοιμασία τους για τον διάλογο περί προσχώρησης.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών (ΕτΠ)

Οι συμφωνίες περιλαμβάνουν εδαφικές προοπτικές

Συμφωνία συνεργασίας του 2024 με το Κοινοβούλιο (ΕΚ): διασφαλίζει τον κοινό εντοπισμό διερευνητικών γνωμοδοτήσεων, τη συμμετοχή στις εργασίες των επιτροπών του ΕΚ και την αναφορά στις εκτιμήσεις εδαφικού αντικτύπου.

Συμφωνία με την Επιτροπή του 2024: απαιτεί στοχευμένες απαντήσεις εντός τριμήνου και ενισχύει τον ρόλο στο πλαίσιο της επικοινωνικότητας και της ανάλυσης προοπτικών.

Στοχευμένες δραστηριότητες προώθησης

Ευρωπαϊκή εβδομάδα των δήμων και των περιφερειών: εμβληματική εκδήλωση για την προβολή της ΕτΠ και για συζητήσεις και αλληλεπίδραση με τους συμφεροντούχους.

Εξωτερικές συνεδριάσεις του Προεδρείου / των επιτροπών της ΕτΠ: ενίοτε συνδεδεμένες με τις εκ περιτροπής Προεδρίες του Συμβουλίου.

Στοχευμένη διάδοση: γνωμοδοτήσεις που αποστέλλονται συστηματικά στα θεσμικά όργανα της ΕΕ, στις περιφερειακές ή τοπικές αρχές και στους συμφεροντούχους (μέσω ενημερωτικών δελτίων και μέσω κοινωνικής δικτύωσης).

Δίκτυα και εκδηλώσεις προς εξασφάλιση της συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών

Νέοι αιρετοί πολιτικοί και απόφοιτοι: ανταλλαγή απόψεων με τη νεολαία και τους τοπικούς πολιτικούς, ανατροφοδότηση και ενίσχυση των μηνυμάτων.

Δίκτυο Τοπικών Συμβούλων της ΕΕ: κινητοποιεί τους τοπικούς εκπροσώπους για τη διάδοση πληροφοριών και τη συγκέντρωση ανατροφοδότησης.

Περιφερειακοί κόμβοι: δομημένη ανατροφοδότηση από τις τοπικές ή περιφερειακές αρχές σχετικά με την εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ, η οποία λαμβάνεται υπόψη κατά την κατάρτιση γνωμοδοτήσεων.

Συμμαχία για τη Συνοχή: εταιρικές σχέσεις με την κοινωνία των πολιτών και ομάδες προβληματισμού για την ενίσχυση των αφηγημάτων (π.χ. σχετικά με τη συνοχή, το κλίμα ή τη συμμετοχική δημοκρατία).

Πηγή: ΕΕΣ.

59 Σύμφωνα με τις στρατηγικές επικοινωνίας των δύο Επιτροπών, τα βασικά ακροατήρια στα οποία στοχεύουν οι προσπάθειες επικοινωνίας και διάδοσης είναι τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, η κοινωνία των πολιτών και οι συμφεροντούχοι σε περιφερειακό επίπεδο. Οι Επιτροπές έχουν συνάψει διοργανικές συμφωνίες, έχουν καθιερώσει στοχευμένες δραστηριότητες προώθησης και έχουν δημιουργήσει δίκτυα με σκοπό την ανάπτυξη σχέσεων και την ενίσχυση της συνεργασίας με τα ακροατήριά τους. Σε αμφότερες τις Επιτροπές, οι επικοινωνιακές προτεραιότητες καθορίζονται από το προεδρείο σε συνάρτηση με τις αντίστοιχες πολιτικές. Στην ΕτΠ, η χρήση αυτών των δικτύων και δραστηριοτήτων διάδοσης όσον αφορά τις γνωμοδοτήσεις επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια του/της εισηγητή/-τριας (βλέπε επίσης σημείο **30**).

Οι Επιτροπές δεν μετρούν συστηματικά την επίδραση των γνωμοδοτήσεών τους στην τελική νομοθεσία

60 Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, οι συμβουλές πολιτικής πρέπει να έχουν άμεση συνάφεια με το θέμα και να επηρεάζουν τη διαδικασία χάραξης της συγκεκριμένης πολιτικής. Επισημάναμε ότι και οι δύο Επιτροπές έχουν επικαιροποιήσει τον μορφότυπο των γνωμοδοτήσεών τους, καθιστώντας τις σαφέστερες, συντομότερες και περισσότερο εύχρηστες για τους υπευθύνους χάραξης πολιτικής.

61 Αμφότερες οι Επιτροπές παρακολουθούν τη δράση τους κυρίως μέσω ποσοτικών δεικτών, όπως ο αριθμός των εκδιδόμενων γνωμοδοτήσεων, οι αναφορές στα μέσα ενημέρωσης και η κάλυψη από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, αλλά δεν αξιολογούν συστηματικά την επίδραση των γνωμοδοτήσεών τους στην τελική νομοθεσία. Τα στοιχεία που παρουσιάζει η ΕΟΚΕ είναι κατακερματισμένα και επικεντρωμένα στις εκροές, με ανεπίσημη μεταπαρακολούθηση και χωρίς ετήσια έκθεση αντικτύπου. Η ΕτΠ καταρτίζει ετήσιες εκθέσεις αντικτύπου, οι οποίες μετρούν περισσότερο τη δραστηριότητα παρά την επίδραση. Παρά τις πρόσφατες αλλαγές στον μορφότυπο των γνωμοδοτήσεων και τις πιλοτικές πρωτοβουλίες για τη βελτίωση της χρηστικότητας και της ιχνηλασιμότητας των εργασιών τους, καμία από τις δύο Επιτροπές δεν παρακολουθεί συστηματικά κατά πόσον οι συστάσεις τους απηχούνται στην ενωσιακή νομοθεσία.

- 62** Οι βασικοί δείκτες δραστηριότητας και επιδόσεων της ΕΟΚΕ για το 2024 περιγράφουν τα κύρια πολιτικά επιτεύγματα στα βασικά θέματα, χωρίς ωστόσο να αναφέρονται σε ποιοτικές ή σε συστηματικότερες μετρήσεις βάσει επακολούθων. Οι γραμματείες των τριών ομάδων και των τμημάτων συλλέγουν περιστασιακά ανατροφοδότηση από τους θεσμικούς συμφεροντούχους, ωστόσο όχι με οργανωμένο τρόπο ή σε κεντρικό επίπεδο. Εξάλλου, ούτε το εργαλείο για τη ροή εργασιών της ΕΟΚΕ είναι σχεδιασμένο για την αποθήκευση αυτών των δεδομένων. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καταρτίζει τριμηνιαία έγγραφα μεταπαρακολούθησης, στα οποία συνοψίζει με ποιο τρόπο αποκρίθηκε στις γνωμοδοτήσεις της ΕΟΚΕ ή τι μέτρα έλαβε σε συνέχειά τους. Η ΕΟΚΕ δημοσίευσε μία και μοναδική έκθεση με «**επιτυχημένα παραδείγματα**» σχετικά με τον αντίκτυπο μόλις 11 γνωμοδοτήσεων. Μέχρι στιγμής, πάντως, δεν έχει καθιερώσει συστηματικό πλαίσιο επιδόσεων, ούτε ετήσια έκθεση αντικτύπου, αν και αυτό ορίζεται στη στρατηγική επικοινωνίας του οργάνου για την περίοδο 2022-2027.
- 63** Στον αντίποδα των ανωτέρω, στον εσωτερικό κανονισμό της του 2014²⁴, η ΕτΠ εισήγαγε την υποχρέωση ετήσιας έκθεσης αντικτύπου, βασιζόμενης στις σχετικές παρατηρήσεις των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και στους δικούς της βασικούς δείκτες επιδόσεων. Μολονότι στόχος της ΕτΠ είναι οι ετήσιες εκθέσεις αντικτύπου να περιλαμβάνουν ποιοτική ανάλυση, αυτές εστιάζουν κυρίως στις εκροές και δεν αναλύουν συστηματικά τα επακόλουθα των διάφορων πολιτικών. Αν και η παρακολούθηση των εργασιών για κάθε νομοθετική πρωτοβουλία γίνεται εντός των διευθύνσεων, δεν υπάρχει κεντρική παρακολούθηση ώστε να διαπιστώνεται αν οι συστάσεις του οργάνου εμφανίζονται στις εκθέσεις του Κοινοβουλίου, στα συμπεράσματα του Συμβουλίου ή στην τελική νομοθεσία. Το εργαλείο ροής εργασιών, μολονότι σχεδιασμένο για την καταγραφή των δραστηριοτήτων διάδοσης, δεν χρησιμοποιείται συστηματικά για την παρακολούθηση του αντικτύπου, ενώ συχνά τα δεδομένα που περιέχει είναι ελλιπή.

²⁴ Άρθρο 59 (αλλά άρθρο 61 στον [εσωτερικό κανονισμό της ΕτΠ του 2024](#)).

- 64** Αμφότερες οι Επιτροπές έχουν επικαιροποιήσει τον μορφότυπο των γνωμοδοτήσεων τους, προκειμένου να βελτιώσουν τη σαφήνεια και τη χρηστικότητα τους. Το 2024, η ΕΟΚΕ έθεσε σε εφαρμογή πιλοτική δράση, σύμφωνα με την οποία οι εισηγητές/-τριες μπορούν να προτείνουν συγκεκριμένες τροπολογίες σε νομοθετικές προτάσεις, χρησιμοποιώντας τον ίδιο ακριβώς μορφότυπο με αυτόν που χρησιμοποιεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, κάτι που διευκολύνει την υιοθέτησή τους. Η ΕτΠ χρησιμοποιεί υποδείγματα για τις γνωμοδοτήσεις της, τα οποία, από το 2015, περιλαμβάνουν ενότητα για τροπολογίες νομοθετικής φύσης στην περίπτωση που η γνωμοδότηση εκδίδεται κατόπιν υποχρεωτικής αίτησης. Το 2024, το όργανο αναθεώρησε τα υποδείγματα γνωμοδοτήσεων που χρησιμοποιεί, με σκοπό τα κείμενα να γίνουν συντομότερα και οι συστάσεις σαφέστερες. Οι αλλαγές αυτές αποσκοπούν στη διευκόλυνση της ενσωμάτωσης του παραγόμενου έργου της ΕτΠ στην ενωσιακή νομοθεσία και στην ευκολότερη παρακολούθηση της υιοθέτησής του.
- 65** Για δέκα γνωμοδοτήσεις κατόπιν υποχρεωτικής αίτησης από κάθε Επιτροπή που περιείχε το δείγμα μας και με τη βοήθεια εργαλείων ΤΝ επιχειρήσαμε να συγκρίνουμε τις προτάσεις της Επιτροπής, τις τροπολογίες που προτεινόταν στις γνωμοδοτήσεις των Επιτροπών και τα τελικά νομοθετικά κείμενα. Πιθανή σχέση μεταξύ στοιχείων στις γνωμοδοτήσεις των Επιτροπών και της νομοθεσίας που είχε εγκριθεί τελικά εντοπίσαμε για εννέα γνωμοδοτήσεις της ΕΟΚΕ και οκτώ της ΕτΠ. Αν και η ανάλυση αυτή από μόνη της δεν είναι ικανή να αποδείξει αιτιώδη συνάφεια μεταξύ των γνωμοδοτήσεων των Επιτροπών και των αλλαγών που επήλθαν στη νομοθεσία, καθίσταται σαφές ότι είναι δυνατή η αξιολόγηση του αντικτύπου, εφόσον υπάρχει στενή παρακολούθηση της νομοθετικής διαδικασίας και ανατροφοδότηση από τους συμφεροντούχους. Στο [πλαίσιο 2](#) παρατίθενται παραδείγματα γνωμοδοτήσεων κατόπιν αίτησης που πιθανώς να σχετίζονται με το κείμενο που εγκρίθηκε τελικά, ενώ περαιτέρω στοιχεία σχετικά με τις γνωμοδοτήσεις πρωτοβουλίας παρατίθενται στο [παράρτημα VI](#).

Πλαίσιο 2

Γνωμοδοτήσεις κατόπιν αίτησης που οδήγησαν σε αλλαγές στα νομοθετικά κείμενα

ΕΟΚΕ – Αναθεώρηση των συστημάτων γεωγραφικών ενδείξεων της ΕΕ

Στις 13 Ιουλίου 2022, η ΕΟΚΕ ενέκρινε τη γνωμοδότησή της σχετικά με την αναθεώρηση των συστημάτων γεωγραφικών ενδείξεων για τα γεωργικά προϊόντα, τα τρόφιμα, τους οίνους και τα αλκοολούχα ποτά. Η αρχική νομοθετική πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για αυτές τις γεωγραφικές ενδείξεις και τα συστήματα ποιότητας των γεωργικών προϊόντων τροποποιούσε τρεις υπάρχοντες κανονισμούς (1308/2013, 2017/1001 και 2019/787) και καταργούσε έναν (1151/2012).

Λόγω της πολυπλοκότητας της προτεινόμενης νομοθεσίας, η διαδικασία διήρκεσε περισσότερο από το αναμενόμενο, με συνέπεια οι διαπραγματεύσεις μεταξύ Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Συμβουλίου και Ευρωπαϊκής Επιτροπής να αρχίσουν μόλις τον Ιούνιο του 2023. Το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατέληξαν σε συμφωνία κατά τον τέταρτο κύκλο των διαπραγματεύσεων, στις 24 Οκτωβρίου του ίδιου έτους. Το Κοινοβούλιο **ενέκρινε το κείμενο στις 28 Φεβρουαρίου 2024** και το Συμβούλιο στις 6 Μαρτίου. Η τελική πράξη υπογράφηκε στις 11 Απριλίου 2024.

Ειδικότερα, στις παραγράφους 1.9 και 4.19 της γνωμοδότησής της, η ΕΟΚΕ εξέφρασε τις αντιρρήσεις της για τον ορισμό της «επίκλησης», που εισήγε το άρθρο 27, παράγραφος 2, της πρότασης. Σε συνέχεια της γνωμοδότησης αυτής, ο προτεινόμενος ορισμός δεν διατηρήθηκε στο τελικό κείμενο του κανονισμού.

Στην παράγραφο 4.5 της γνωμοδότησης εκφράζονταν επίσης αντιρρήσεις σχετικά με την ανάθεση καθηκόντων στο Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης βάσει των άρθρων 17, παράγραφος 5, 19, παράγραφος 10, 23, παράγραφος 7, 25, παράγραφος 10, 26, παράγραφος 6, και 46 της πρότασης. Και πάλι, κατόπιν της γνωμοδότησης, διατηρήθηκε μόνο η ανάθεση που προβλεπόταν αρχικά στο άρθρο 34, παράγραφος 3, της πρότασης (πλέον άρθρο 35, παράγραφος 2, του κανονισμού), ενώ όλες οι άλλες αναθέσεις καθηκόντων απαλείφθηκαν.

ΕτΠ – Πράξη της ΕΕ για την αλληλεγγύη στον κυβερνοχώρο και ψηφιακή ανθεκτικότητα

Στις 30 Νοεμβρίου 2023, η ΕτΠ ενέκρινε τη γνωμοδότησή της σχετικά με την **πράξη της ΕΕ για την αλληλεγγύη στον κυβερνοχώρο**.

Κατά τη σύνοδο της ολομέλειας στις 24 Απριλίου 2024, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ενέκρινε **νομοθετικό ψήφισμα σχετικά με την πρόταση κανονισμού που αφορούσε τον καθορισμό μέτρων για την ενίσχυση της αλληλεγγύης και των ικανοτήτων της Ένωσης για την ανίχνευση, την προετοιμασία και την αντιμετώπιση απειλών και περιστατικών κυβερνοασφάλειας**. Το Κοινοβούλιο καθόρισε τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση και τη διαβίβασε στο Συμβούλιο.

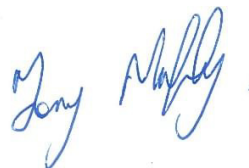
Το Κοινοβούλιο έλαβε υπόψη τη γνωμοδότηση της ΕτΠ, κάνοντας μνεία της ιδιαίτερης ευαλωτότητας των τοπικών αρχών, λόγω μεταξύ άλλων των περιορισμένων πόρων τους. Στην αιτιολογική σκέψη 1 αναγνωρίζει την ολοένα αυξανόμενη διασυνδεσιμότητα και τα πιθανά ευάλωτα σημεία σε διάφορα επίπεδα και ιδιαίτερα σε τοπικό και περιφερειακό²⁵.

Ωστόσο, άλλες νομοθετικές τροπολογίες που πρότεινε η ΕτΠ, όπως η σαφής αναφορά στους φορείς δημόσιας διοίκησης σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, ανεξάρτητα από το αν ο ρόλος τους θεωρείται εξαιρετικά κρίσιμος βάσει του εθνικού δικαίου, δεν υιοθετήθηκαν.

66 Στην επικοινωνιακή στρατηγική της ΕΟΚΕ για την περίοδο 2022-2027 η αξιολόγηση των επιδόσεων αναγνωρίζεται ως βασικός στόχος, ωστόσο η παρακολούθηση εξακολουθεί να εστιάζει περισσότερο στις εκροές παρά στα αποτελέσματα, ενώ δεν υπάρχει δομημένο πλαίσιο για την παρακολούθηση του αντικτύπου. Αν και η ΕτΠ καταρτίζει ετήσιες εκθέσεις αντικτύπου, οι δείκτες παραμένουν επίσης εστιασμένοι σε μεγάλο βαθμό στις εκροές (π.χ. αριθμός συνεδριάσεων, αναφορές στα μέσα ενημέρωσης). Παρότι αναγνωρίζεται ως στρατηγική προτεραιότητα, σε καμία από τις δύο Επιτροπές δεν γίνεται ακόμη συστηματική μέτρηση του αντικτύπου.

Η παρούσα έκθεση εγκρίθηκε από το Τμήμα V, του οποίου προεδρεύει ο Jan Gregor, Μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο Λουξεμβούργο, κατά τη συνεδρίασή του της 25ης Φεβρουαρίου 2026.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Tony Murphy
Πρόεδρος

Παραρτήματα

Παράρτημα Ι – Σχετικά με τον έλεγχο

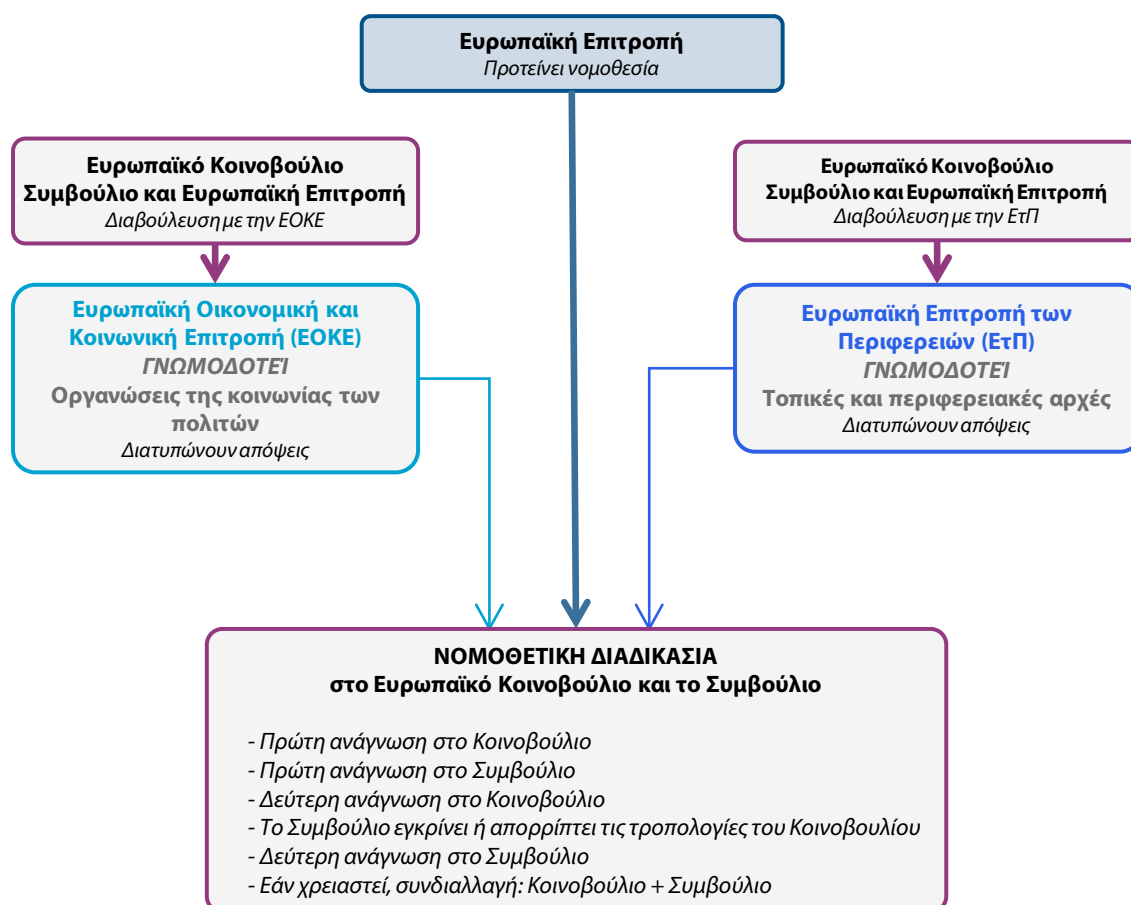
Ίδρυση και σκοπός των συμβουλευτικών οργάνων της ΕΕ

01 Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ιδρύσει δύο συμβουλευτικά όργανα, σκοπός των οποίων είναι να ενισχύσουν την εκπροσώπηση των διάφορων συμφεροντούχων στο πλαίσιο των αποφάσεων που λαμβάνει η ΕΕ, περιλαμβανομένων των περιφερειακών αρχών, της κοινωνίας των πολιτών και των οικονομικών ομάδων (εργοδότες, εργαζόμενοι και καταναλωτές), και να προωθήσουν τον διάλογο μεταξύ των προαναφερόμενων. Αποστολή των οργάνων αυτών είναι:

- να ενισχύσουν τη συμμετοχική δημοκρατία (μέσω διαβούλευσης με τα μέρη που αφορά μια συγκεκριμένη πτυχή της πολιτικής ρύθμισης πριν από τη λήψη της σχετικής απόφασης)·
- να τηρούν την αρχή της επικουρικότητας (σύμφωνα με την οποία η ΕΕ αναλαμβάνει δράση μόνο όταν αυτή είναι αποτελεσματικότερη από τη δράση που αναπτύσσεται σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο)· και
- να εξασφαλίζουν ότι οι απόψεις των πολιτών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, όπως και αυτών που προέρχονται από διάφορους τομείς, λαμβάνονται υπόψη κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων σε ενωσιακό επίπεδο.

02 Η γνώμη των δύο αυτών οργάνων, δηλαδή της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (ΕΟΚΕ) και της Επιτροπής των Περιφερειών (ΕτΠ), αναφερόμενων στην παρούσα έκθεση ως «οι Επιτροπές», πρέπει να ζητείται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά τη νομοθετική διαδικασία, εφόσον οι σχετικές νομοθετικές πράξεις εμπύπτουν στους τομείς εμπειρογνωσίας τους. Η **Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ)** ορίζει τις περιπτώσεις κατά τις οποίες η γνωμοδότηση των Επιτροπών είναι υποχρεωτική, προβλέπει ωστόσο ότι αυτές μπορούν να ενεργούν και με δική τους πρωτοβουλία (άρθρα 304 και 307 της ΣΛΕΕ). Ο ρόλος των Επιτροπών στο πλαίσιο της διαδικασίας λήψης αποφάσεων της ΕΕ συνίσταται κυρίως στην παροχή συμβουλών στα θεσμικά όργανα της ΕΕ σχετικά με διάφορες νομοθετικές πράξεις και πολιτικές, με την υποβολή εμπειριστατωμένων γνωμοδοτήσεων και συστάσεων. Επιπλέον, προβαίνουν σε επικοινωνιακές δραστηριότητες, προς ενημέρωση του κοινού και των συμφεροντούχων σχετικά με το έργο τους κατά τρόπο εύληπτο (*γράφημα 1*).

Γράφημα 1 | Ρόλοι των συμβουλευτικών οργάνων της ΕΕ στο πλαίσιο της διαδικασίας λήψης αποφάσεων σε ενωσιακό επίπεδο

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει πληροφοριών από τη Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας και της έκδοσης Borchardt, K.-D., Το αλφάβητο του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή

- 03** Η ΕΟΚΕ συστάθηκε το 1957 με τη [Συνθήκη της Ρώμης](#)¹, προκειμένου να αναλάβει επίσημο συμβουλευτικό ρόλο προς τις διάφορες οικονομικές και κοινωνικές ομάδες που μετέχουν στην ανάπτυξη των ευρωπαϊκών πολιτικών και νομοθετικών πράξεων. Αποστολή της είναι να γεφυρώνει την απόσταση μεταξύ των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών, προάγοντας τη συμμετοχική δημοκρατία.
- 04** Η ΕΟΚΕ απαρτίζεται από εκπροσώπους των εξής τριών ομάδων: των **εργοδοτών** (επιχειρηματικά συμφέροντα), των **εργαζομένων** (συνδικαλιστικές οργανώσεις) και **διάφορων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών** [όπως αυτές που εκπροσωπούν μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ), τους γεωργούς ή όσους ασκούν ορισμένα επαγγέλματα]. Σκοπός είναι η επίτευξη συναίνεσης μεταξύ αυτών των ομάδων, κατά τρόπο ώστε οι γνωμοδοτήσεις της να απηχούν τα οικονομικά και κοινωνικά συμφέροντα των πολιτών της ΕΕ. Τα μέλη της ορίζονται από τις εθνικές κυβερνήσεις και διορίζονται από το Συμβούλιο της ΕΕ για πενταετή ανανεώσιμη θητεία. Το 2024, η ΕΟΚΕ απασχολούσε 712 υπαλλήλους και λειτουργούσε με προϋπολογισμό 165 εκατομμύρια ευρώ, από τα οποία το 72 % είχε διατεθεί για δαπάνες προσωπικού και το 28 % για κτίρια και διάφορες λειτουργικές δαπάνες. Οι ρόλοι, οι αρμοδιότητες και η δομή της ΕΟΚΕ παρουσιάζονται στο [γράφημα 2](#).

¹ Άρθρο 4, άρθρα 193-198.

Γράφημα 2 | Ρόλοι, αρμοδιότητες και δομή της ΕΟΚΕ

Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ)

Ίδρυση και σκοπός

Η ΕΟΚΕ ιδρύθηκε το 1957 με τη Συνθήκη της Ρώμης. **Σκοπός:** να ενεργεί ως συμβουλευτικό όργανο που εκπροσωπεί διάφορες ομάδες οικονομικών και κοινωνικών συμφερόντων, συμπεριλαμβανομένων των εργοδοτών, των εργαζομένων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, διασφαλίζοντας ότι η φωνή των εν λόγω συμφεροντούχων εισακούγεται κατά τη νομοθετική διαδικασία της ΕΕ.

Διαχρονική εξέλιξη

Από την ίδρυσή της το 1957, το πεδίο δράσης της ΕΟΚΕ έχει αλλάξει από την εστίαση στη βιομηχανική ολοκλήρωση στη συμπερίληψη ευρύτερων κοινωνικοοικονομικών θεμάτων και θεμάτων της κοινωνίας των πολιτών. Η Συνθήκη του Μάαστριχτ (1992) έδωσε στην ΕΟΚΕ μεγαλύτερη αυτονομία και επισημοποίησε τον ρόλο της στη συμμετοχική δημοκρατία.

Δομή και λειτουργία

Μέλη: σε αυτήν συμμετέχουν έως και 350 μέλη που εκπροσωπούν τους εργοδότες, τους εργαζομένους και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών. Τα μέλη διορίζονται από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης βάσει προτάσεων των εθνικών κυβερνήσεων.

Προεδρείο: απαρτίζεται από έναν/μία πρόεδρο, αντιπροέδρους και άλλα μέλη που συντονίζουν τις εργασίες της ΕΟΚΕ.

Τμήματα: έξι τμήματα, καθένα από τα οποία καλύπτει συγκεκριμένο θεματικό τομέα. Σε αυτούς περιλαμβάνονται η απασχόληση, η ενιαία αγορά και οι εξωτερικές σχέσεις. Τα μέλη διορίζονται στα τμήματα και αναλαμβάνουν την προετοιμασία των γνωμοδοτήσεων και των εκθέσεων.

Ολομέλεια: η ολομέλεια της ΕΟΚΕ συνέρχεται εννέα φορές τον χρόνο για την έγκριση γνωμοδοτήσεων, εκθέσεων και ψηφισμάτων. Η συνέλευση αυτή περιλαμβάνει όλα τα μέλη και αποτελεί το ανώτατο όργανο λήψης αποφάσεων της ΕΟΚΕ.

Πηγή: ΕΕΣ.

- 05** Οι γνωμοδοτήσεις εγκρίνονται με απλή πλειοψηφία. Για την προετοιμασία τους εργάζονται έξι θεματικά τμήματα και η Συμβουλευτική Επιτροπή Βιομηχανικών Μεταλλαγών, όπως και διάφορα παρατηρητήρια και ειδικές ομάδες. Τα όργανα αυτά καλύπτουν διάφορες πολιτικές της ΕΕ, από την οικονομία μέχρι τις κοινωνικές υποθέσεις, από τις μεταφορές μέχρι το περιβάλλον και από την εσωτερική αγορά μέχρι τις εξωτερικές σχέσεις. Τα μέλη της ΕΟΚΕ συμμετέχουν σε ένα ή περισσότερα από αυτά τα όργανα βάσει του πεδίου εμπειρογνωσίας τους. Οι τρεις ομάδες (εργοδότες, εργαζόμενοι και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών) εφαρμόζουν συναινετική μέθοδο εργασίας, η οποία καλείται «δυναμική συμβιβαστική λύση». Πρωταρχική επιδίωξη είναι οι εγκρινόμενες γνωμοδοτήσεις να αποτελούν προϊόν όσο το δυνατόν ευρύτερης συναίνεσης μεταξύ των τριών ομάδων, οι οποίες εκπροσωπούν όλους τους σημαντικούς παράγοντες της κοινωνίας των πολιτών.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών

- 06** Η ΕτΠ συστάθηκε το 1994, με την έναρξη ισχύος της [Συνθήκης του Μάαστριχτ](#), προκειμένου να παρέχει επίσημα συμβουλές στις τοπικές και περιφερειακές αρχές κατά τη διαμόρφωση και την υλοποίηση των ενωσιακών πολιτικών. Με την αρχή της επικουρικότητας να αποτελεί έννοια-κλειδί στο πλαίσιο των Συνθηκών της ΕΕ, αποστολή της ΕτΠ είναι να εξασφαλίζει τη συμβολή των αποκεντρωμένων αρχών στη διαδικασία διαμόρφωσης των πολιτικών και των νόμων της ΕΕ.
- 07** Η ΕτΠ εκπροσωπεί τις τοπικές και περιφερειακές αρχές της ΕΕ. Απαρτίζεται από μέλη που διορίζονται από τις εθνικές κυβερνήσεις για πενταετή θητεία. Η ΕτΠ αποτελεί πολιτική συνέλευση και τα μέλη της πρέπει να είναι εκλεγμένοι πολιτικοί από περιφερειακές και τοπικές αρχές (π.χ. πρόεδροι περιφερειακών αρχών, δήμαρχοι, μέλη περιφερειακών ή τοπικών συνελεύσεων). Αρχικά, η ΕτΠ γνωμοδοτούσε για περιορισμένο αριθμό τομέων, ωστόσο, με την πάροδο του χρόνου και ιδίως με τη [Συνθήκη της Λισαβόνας](#), ο ρόλος της διευρύνθηκε. Βάσει της Συνθήκης αυτής, η ΕτΠ μπορεί να ασκήσει προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τόσο σε περίπτωση παραβίασης της αρχής της επικουρικότητας από νομοθετική πράξη όσο και προς υπεράσπιση των δικών της προνομίων². Μέχρι το 2024, η ΕτΠ δεν είχε ασκήσει το δικαίωμα αυτό, αν και το σχετικό ενδεχόμενο εξετάστηκε για δύο νομοθετικές πράξεις που δεν εγκρίθηκαν τελικά. Το 2024, απασχολούσε 587 υπαλλήλους και λειτουργούσε με προϋπολογισμό 122 εκατομμύρια ευρώ, από τα οποία το 72 % είχε διατεθεί για δαπάνες προσωπικού και το 28 % για κτίρια και διάφορες λειτουργικές δαπάνες. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους ρόλους, τις αρμοδιότητες και τη δομή της ΕτΠ παρατίθενται στο [γράφημα 3](#).

² Άρθρο 8 του Πρωτοκόλλου αριθ. 2 της ΣΛΕΕ.

Γράφημα 3 | Ρόλοι, αρμοδιότητες και δομή της ΕτΠ

Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών (ΕτΠ)

Ίδρυση και σκοπός

Η ΕτΠ δημιουργήθηκε το 1994 μετά την έναρξη ισχύος της Συνθήκης του Μάαστριχτ ως απάντηση στα αυξημένα αιτήματα για περιφερειακή και τοπική εκπροσώπηση στη διακυβέρνηση της ΕΕ.

Σκοπός: να παρέχει μια επίσημη πλατφόρμα για τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές, διασφαλίζοντας τη συμβολή τους σε νομοθεσία που επηρεάζει τα ζητήματα που ενδιαφέρουν τις περιφερειακές ή τοπικές περιοχές.

Διαχρονική εξέλιξη

Από την ίδρυσή της το 1994, η αρμοδιότητα της ΕτΠ διευρύνθηκε με τις διαδοχικές Συνθήκες της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της Συνθήκης της Λισαβόνας (2009), η οποία της παρέχει το δικαίωμα να αμφισβητεί τη νομοθεσία της ΕΕ για λόγους επικουρικότητας. Ο συμβουλευτικός της ρόλος έχει διευρυνθεί ώστε να καλύπτει ευρύ φάσμα τομέων πολιτικής, όπως η δράση για το κλίμα και η περιφερειακή ανάπτυξη.

Δομή και λειτουργία

Μέλη: έως 350 μέλη που είναι εκλεγμένοι αξιωματούχοι ή πολιτικά υπόλογοι σε περιφερειακές ή τοπικές συνελεύσεις. Τα μέλη προτείνονται από τα κράτη μέλη και διορίζονται από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Προεδρείο: απαρτίζεται από έναν/μία πρόεδρο, αντιπροέδρους, τους/τις προέδρους των πολιτικών ομάδων και άλλα μέλη που συντονίζουν τις εργασίες της ΕτΠ.

Επιτροπές: έξι μόνιμες επιτροπές οργανωμένες ανά τομέα πολιτικής (π.χ. περιβάλλον, εκπαίδευση, οικονομική πολιτική) για την κατάρτιση γνωμοδοτήσεων και ψηφισμάτων.

Ολομέλεια: η ολομέλεια της ΕΟΚΕ συνέρχεται εννέα φορές τον χρόνο για την έγκριση γνωμοδοτήσεων, εκθέσεων και ψηφισμάτων. Η συνέλευση αυτή περιλαμβάνει όλα τα μέλη και αποτελεί το ανώτατο όργανο λήψης αποφάσεων της ΕΟΚΕ.

Πηγή: ΕΕΣ.

- 08** Τα μέλη της ΕτΠ ανήκουν σε ομάδες ανάλογα με την πολιτική τους ταυτότητα. Το νομοθετικό έργο, που καλύπτει ευρύ φάσμα τομέων που ενδιαφέρουν τοπικές και περιφερειακές αρχές, αναλαμβάνουν έξι θεματικές επιτροπές. Στους κόλπους των επιτροπών αυτών, τα μέλη της ΕτΠ γνωμοδοτούν επί νομοθετικών προτάσεων και πρωτοβουλιών και συζητούν περί άλλων συναφών θεμάτων. Στις επιτροπές εκπροσωπούνται όλες οι μεγάλες πολιτικές ομάδες και οι εισηγητές/-τριες διορίζονται έτσι ώστε να υπάρχει ισορροπία μεταξύ περιφερειών και πολιτικής τοποθέτησης. Οι γνωμοδοτήσεις εγκρίνονται πρώτα σε επίπεδο επιτροπής και στη συνέχεια σε επίπεδο ολομέλειας κατά πλειοψηφία, μέσω της διαδικασίας των τροπολογιών, κάτι που διασφαλίζει περαιτέρω την ιδέα της αντιπροσωπευτικότητας ως συλλογικής έκφρασης γνώμης.

Κοινές υπηρεσίες των Επιτροπών

- 09** Η ΕτΠ και η ΕΟΚΕ έχουν διάφορες κοινές διοικητικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες, για τη μετάφραση, την εφοδιαστική, τις υποδομές ΤΠ, την ασφάλεια και τη διαχείριση των κτιρίων. Αυτό το μοντέλο κοινών υπηρεσιών καθιερώθηκε με σκοπό τη δημιουργία οικονομικών κλίμακας και την αποφυγή διπλής χρήσης πόρων για τον ίδιο σκοπό, καθώς αμφότερες οι Επιτροπές είναι σχετικά μικρές σε σύγκριση με τα άλλα όργανα της ΕΕ και έχουν παρεμφερείς δραστηριότητες. Ο τρόπος λειτουργίας των κοινών υπηρεσιών καθορίζεται με επίσημη συμφωνία μεταξύ των δύο Επιτροπών.

Γνωμοδοτήσεις των Επιτροπών

- 10** Εκπληρώνοντας τον συμβουλευτικό ρόλο τους, αμφότερες οι Επιτροπές εκδίδουν γνωμοδοτήσεις, είτε κατόπιν σχετικής αίτησης άλλου θεσμικού οργάνου της ΕΕ είτε με πρωτοβουλία των ίδιων³. Και στις δύο Επιτροπές, οι γνωμοδοτήσεις καταρτίζονται από ένα μέλος τους που διορίζεται ως «εισηγητής/-τρια» και έχει δικαίωμα να ζητεί συμβουλές εξωτερικών εμπειρογνομόνων. Οι γνωμοδοτήσεις εγκρίνονται στο πλαίσιο συνεδριάσεων της ολομέλειας κάθε Επιτροπής, αφού προηγουμένως διέλθουν από τα προβλεπόμενα στάδια έγκρισης. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα είδη των εγγράφων που εκδίδουν οι Επιτροπές, βλέπε [γράφημα 4](#).

³ Άρθρα 304 και 307 της ΣΛΑΕ.

Γράφημα 4 | Έργο των Επιτροπών

Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ)

Γνωμοδοτήσεις κατόπιν αίτησης (άρθρο 51, παράγραφος 1): καταρτίζονται κατόπιν υποχρεωτικών* ή προαιρετικών** αιτήσεων γνωμοδότησης του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή/και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Διερευνητικές γνωμοδοτήσεις (άρθρο 51, παράγραφος 2): κατόπιν αιτήματος των θεσμικών οργάνων της ΕΕ που επιθυμούν να συλλέξουν τις απόψεις των συμφεροντούχων πριν από την εκπόνηση νομοθετικών προτάσεων.

Γνωμοδοτήσεις πρωτοβουλίας (άρθρο 52): αποτελούν το 15-20 % του συνολικού παραγόμενου έργου της ΕΟΚΕ και έρχονται ως απόκριση σε αναδυόμενα ζητήματα ή ανησυχίες των πολιτών.

Άλλες γνωμοδοτήσεις, ψηφίσματα και εκθέσεις (άρθρα 14 και 50): περιλαμβάνουν ενημερωτικές εκθέσεις και εκθέσεις αξιολόγησης, ψηφίσματα και έγγραφα θέσης.

Σημ.:

*Η αίτηση γνωμοδότησης είναι υποχρεωτική, εάν στη νομική βάση (το σχετικό άρθρο της ΣΛΕΕ) αναφέρεται ρητά ότι πρέπει να ζητείται η γνώμη Επιτροπής.

**Η αίτηση γνωμοδότησης είναι προαιρετική, εάν δεν είναι υποχρεωτικό να ζητείται η γνώμη Επιτροπής.

Πηγή: ΕΕΣ.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών (ΕτΠ)

Γνωμοδοτήσεις κατόπιν αίτησης (άρθρο 41, στοιχείο α): υποχρεωτικές* ή προαιρετικές**.

Οι «διερευνητικές γνωμοδοτήσεις κατόπιν αίτησης» καλύπτουν πολιτικές που επηρεάζουν τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές, όπως η δημόσια υγεία και οι μεταφορές.

Γνωμοδοτήσεις πρωτοβουλίας (άρθρο 41, στοιχείο β), σημείο i): κατόπιν αιτήματος των θεσμικών οργάνων της ΕΕ που επιθυμούν να συλλέξουν τις απόψεις των συμφεροντούχων πριν από την εκπόνηση νομοθετικών προτάσεων.

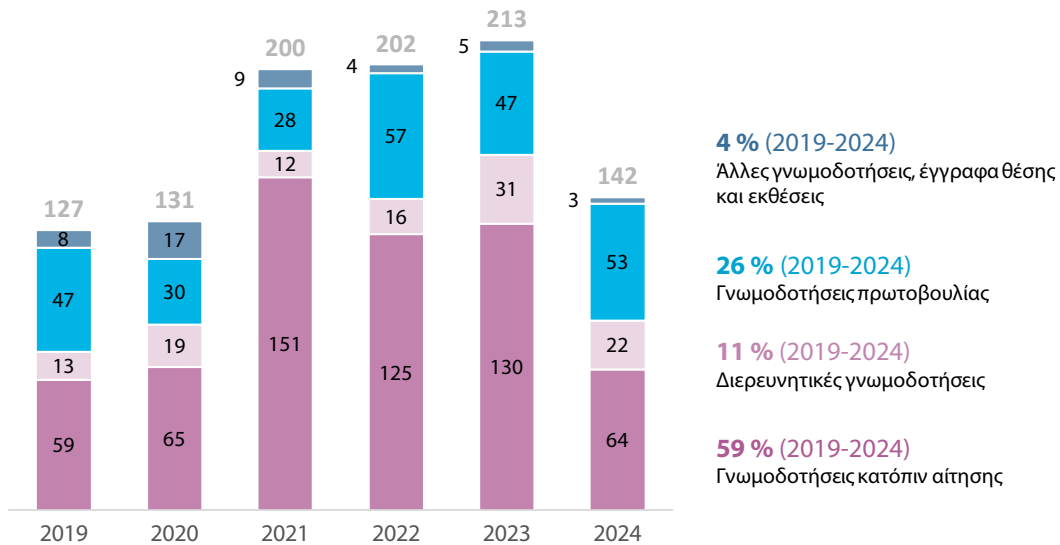
Γνωμοδοτήσεις εξ ολοκλήρου ίδια πρωτοβουλία (άρθρο 41, στοιχείο β), σημείο ii): εστιάζουν στην ενίσχυση του ρόλου των περιφερειακών και τοπικών αρχών.

Ψηφίσματα (άρθρο 46): πολιτικές δηλώσεις που υιοθετεί η ΕτΠ για να εκφράσει τη συλλογική της θέση σχετικά με ζήτημα πολιτικής σημασίας. Δεν αποτελούν μέρος της νομοθετικής διαδικασίας και δεν δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα.

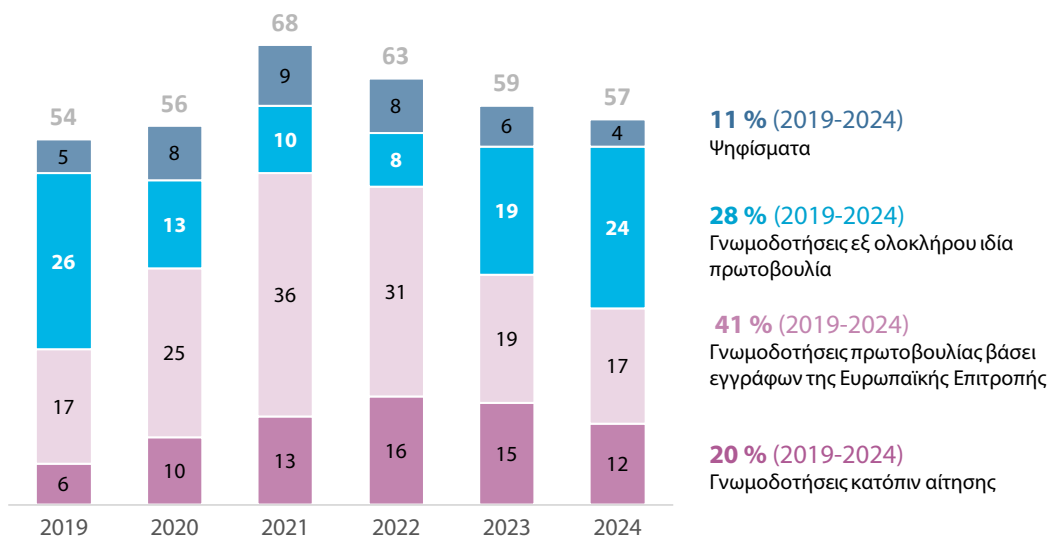
- 11** Ο αριθμός των γνωμοδοτήσεων που εκδίδονται κάθε χρόνο δεν είναι ο ίδιος: η ΕτΠ μπορεί να εκδώσει από 50 μέχρι 70 και η ΕΟΚΕ από 150 μέχρι 220. Αυτό εξαρτάται από παράγοντες όπως ο νομοθετικός κύκλος και οι προτεραιότητες των ίδιων των γνωμοδοτικών οργάνων. Οι Επιτροπές εκδίδουν επίσης έναν μικρό αριθμό εγγράφων άλλων ειδών. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα έγγραφα που εξέδωσαν οι Επιτροπές την περίοδο 2019-2024, βλέπε [γράφημα 5](#).

Γράφημα 5 | Έργο της ΕΟΚΕ και της ΕτΠ, 2019-2024

Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή

Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών

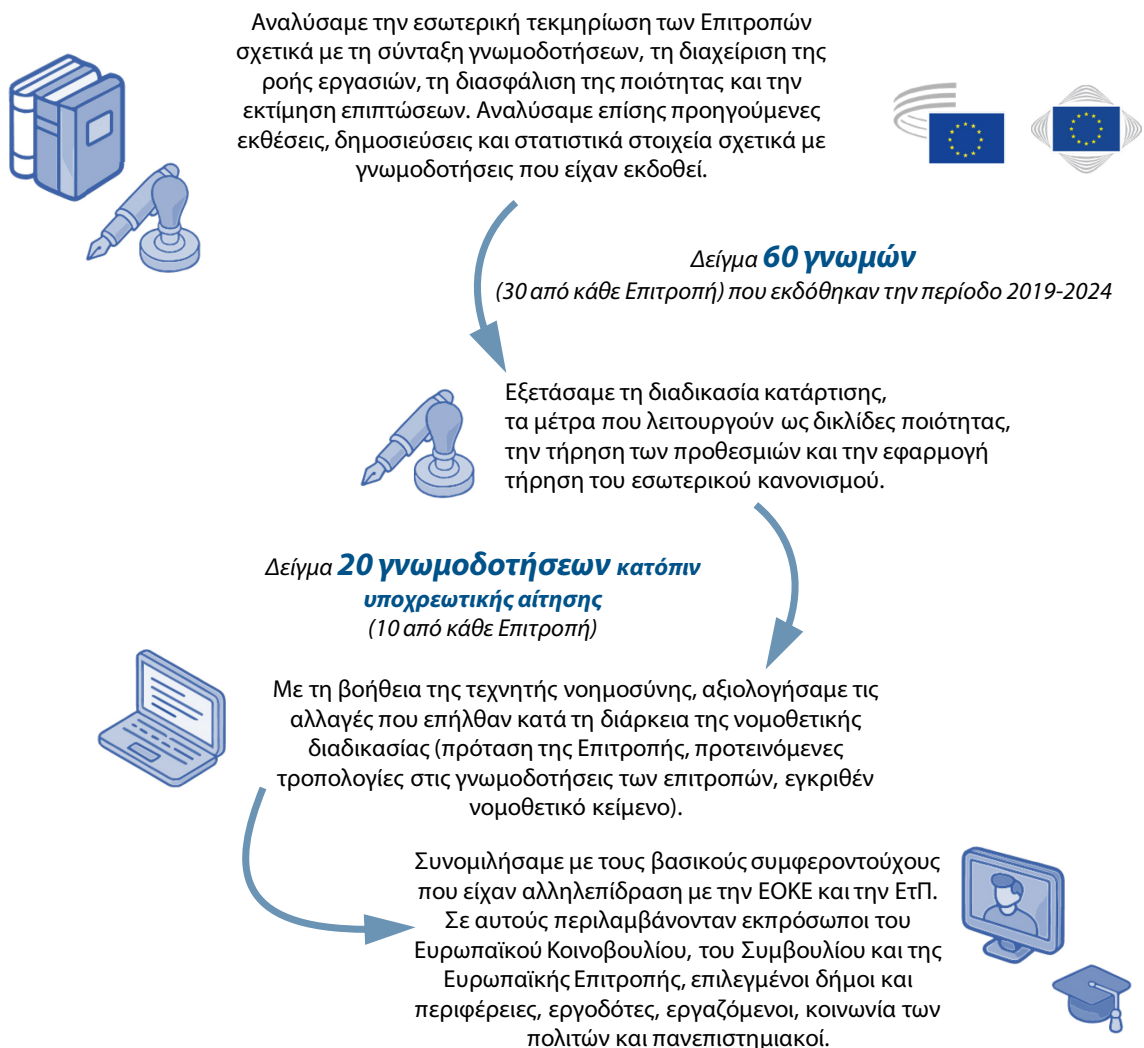

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει εγγράφων της ΕΟΚΕ και της ΕτΠ.

Εμβέλεια και προσέγγιση του ελέγχου

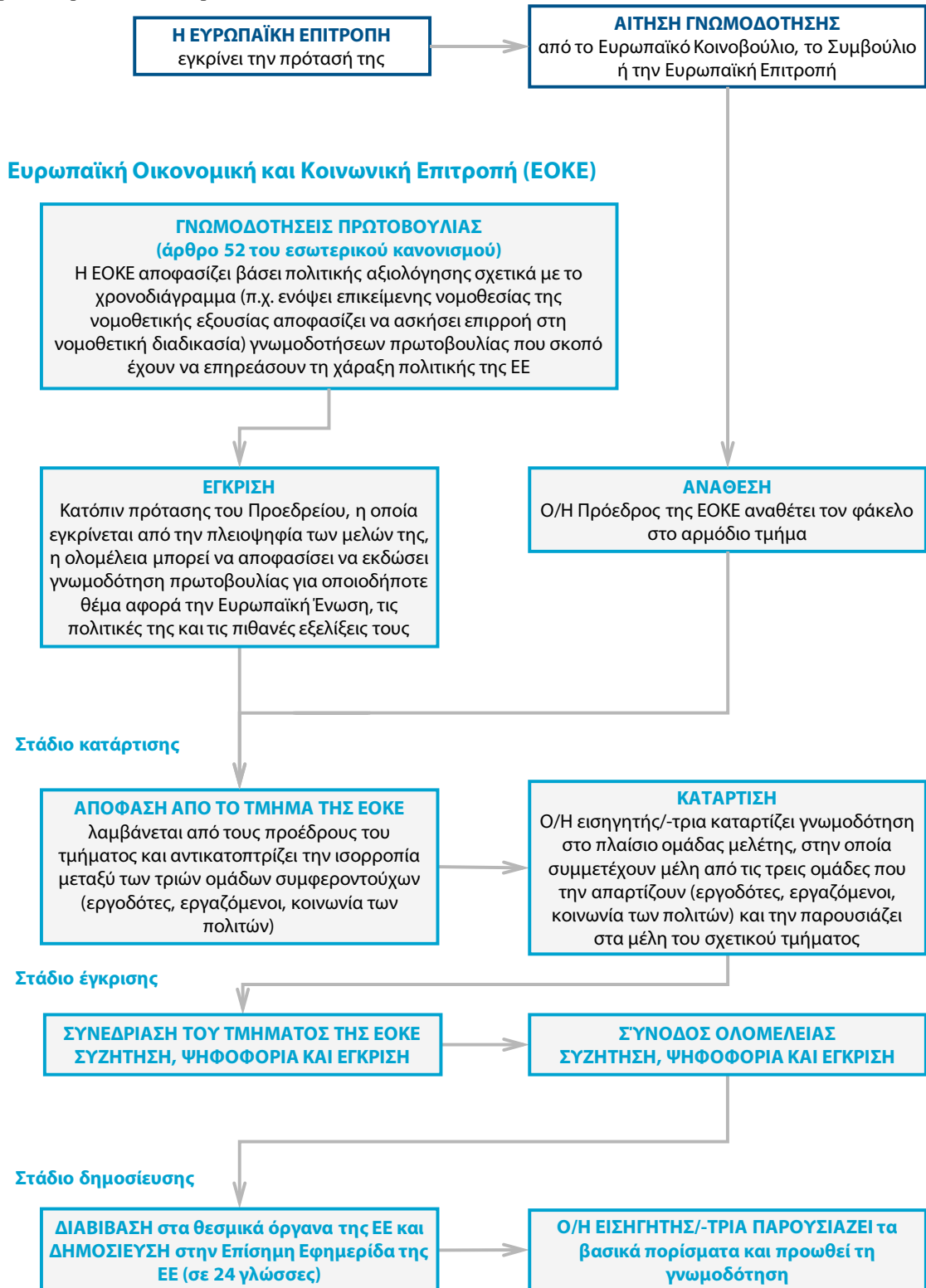
- 12** Η **ελεγκτική μεθοδολογία** που εφαρμόζουμε είναι σύμφωνη με τα διεθνή πρότυπα ελέγχου που εκδίδει ο **Διεθνής Οργανισμός των Ανώτατων Οργάνων Ελέγχου (INTOSAI)**. Ο έλεγχός μας αφορούσε τις διαδικασίες που είχαν εφαρμόσει η ΕΟΚΕ και η ΕτΠ για τις γνωμοδοτήσεις που εξέδωσαν μεταξύ 2019 και 2024. Εξετάσαμε διαφορετικά είδη γνωμοδοτήσεων από κάθε άποψη της σχετικής διαδικασίας παραγωγής, ξεκινώντας από τον στρατηγικό προγραμματισμό από μέρους των Επιτροπών και καταλήγοντας στον αντίκτυπο του έργου τους. Δεν εξετάσαμε το καθαυτό περιεχόμενο των γνωμοδοτήσεών τους. Την ευθύνη της κατάρτισης των γνωμοδοτήσεων φέρουν τα μέλη των οργάνων. Το διοικητικό προσωπικό, μαζί με τους εμπειρογνώμονες («σύμβουλοι» κατά την ορολογία της ΕΟΚΕ), έχουν υποστηρικτικό ρόλο.
- 13** Δεδομένης της μοναδικής φύσης των εργασιών των Επιτροπών, δεν κρίθηκε σκόπιμη η ανάλυση των εξόδων έναντι του αριθμού των γνωμοδοτήσεων που παράγουν. Ως εκ τούτου, εστίασαμε στο βασικό έργο των συμβουλευτικών οργάνων που σκοπό έχει να συμβάλλει στη συμμετοχική δημοκρατία σε επίπεδο ΕΕ, και αξιολογήσαμε τις διαδικασίες που εφαρμόζουν για την υποστήριξη:
- της ποιότητας και του αντικτύπου των γνωμοδοτήσεών τους,
 - της έγκαιρης υποβολής των γνωμοδοτήσεων, ώστε αυτές να συμβάλλουν στη νομοθετική διαδικασία,
 - της ανάλυσης του τρόπου με τον οποίο οι απόψεις τους αξιοποιούνται από τα θεσμικά ενδιαφερόμενα μέρη κατά τη νομοθετική διαδικασία.
- 14** Η προσέγγιση ελέγχου που εφαρμόσαμε συνδύαζε επισκόπηση εγγράφων, ανάλυση δείγματος και επιτόπιες εργασίες. Επιλέξαμε δείγμα 30 γνωμοδοτήσεων από κάθε Επιτροπή, καλύπτοντας όλα τα διαφορετικά είδη τους, τους τομείς πολιτικής και κάθε έτος της κοινοβουλευτικής περιόδου (2019-2024). Στο **γράφημα 6** παρουσιάζονται οι ελεγκτικές εργασίες που πραγματοποιήσαμε, προκειμένου να συγκεντρώσουμε τα τεκμήρια επί των οποίων θεμελιώνουμε τις παρατηρήσεις μας.

Γράφημα 6 | Ελεγκτικές εργασίες που πραγματοποιήσαμε

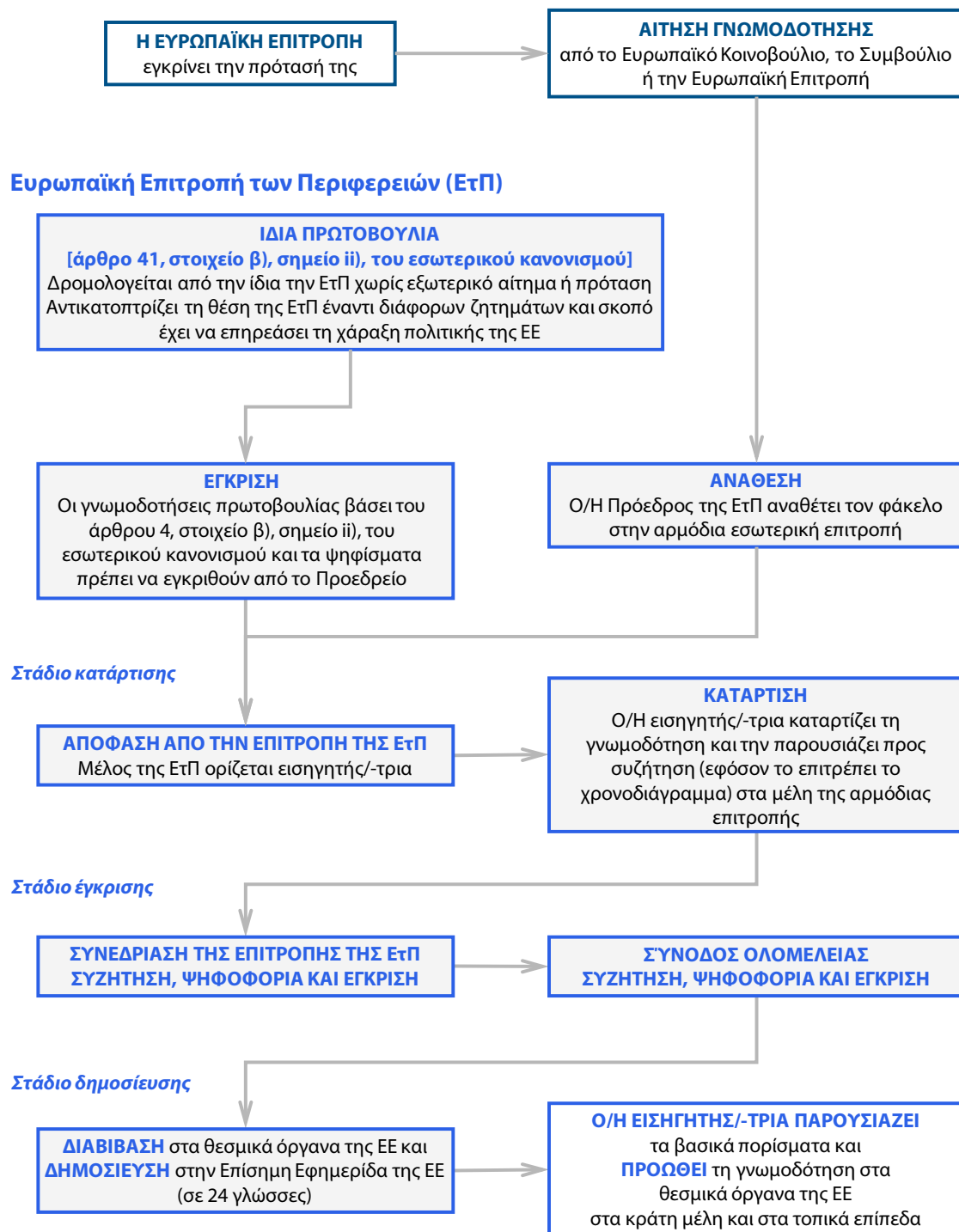

Πηγή: ΕΕΣ.

Παράρτημα II – Διαδικασίες που εφαρμόζει η ΕΟΚΕ για την κατάρτιση και την έγκριση των γνωμοδοτήσεων

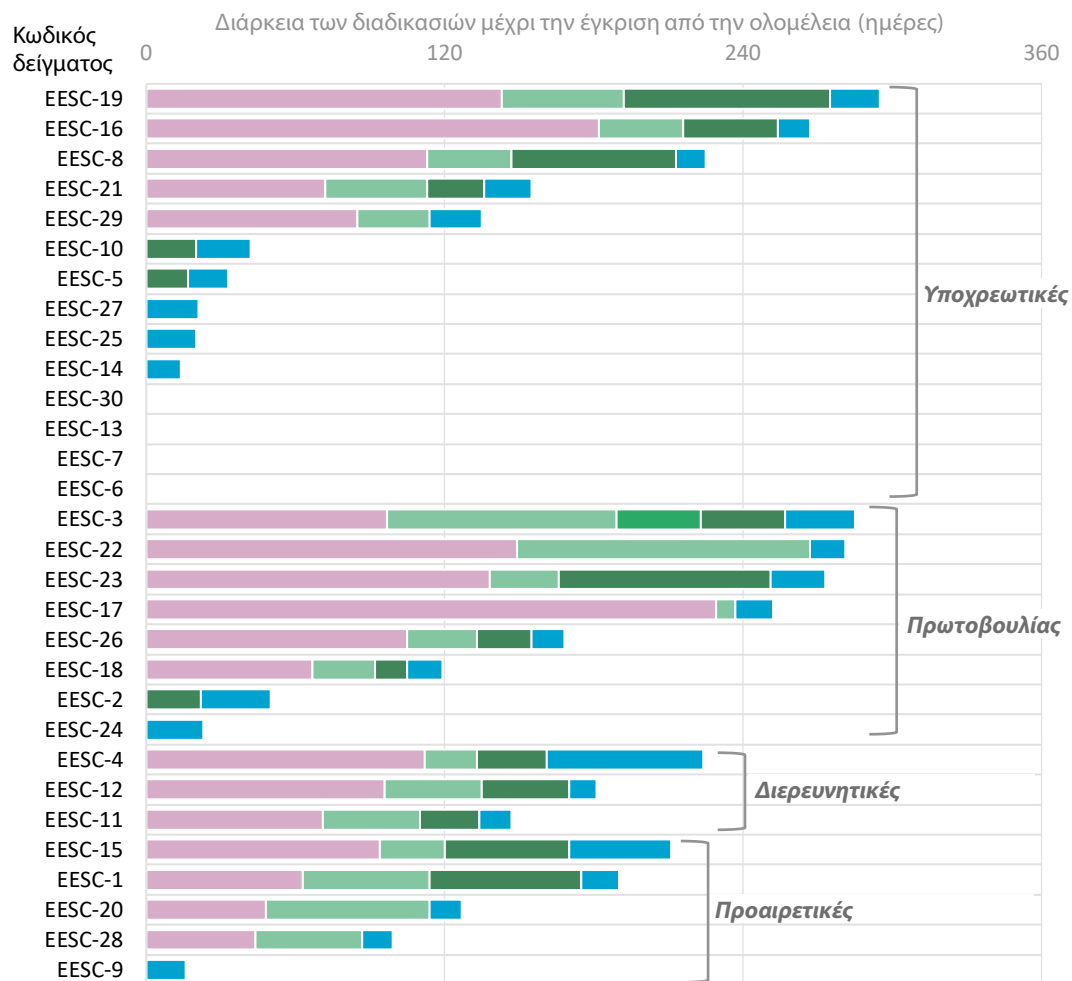
Παράρτημα III – Διαδικασίες που εφαρμόζει η ΕτΠ για την κατάρτιση και την έγκριση των γνωμοδοτήσεων

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει εγγράφων της ΕτΠ.

Παράρτημα IV – Χρόνος που απαιτήθηκε μέχρι την έγκριση των γνωμοδοτήσεων του δείγματος από την ολομέλεια

Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ)

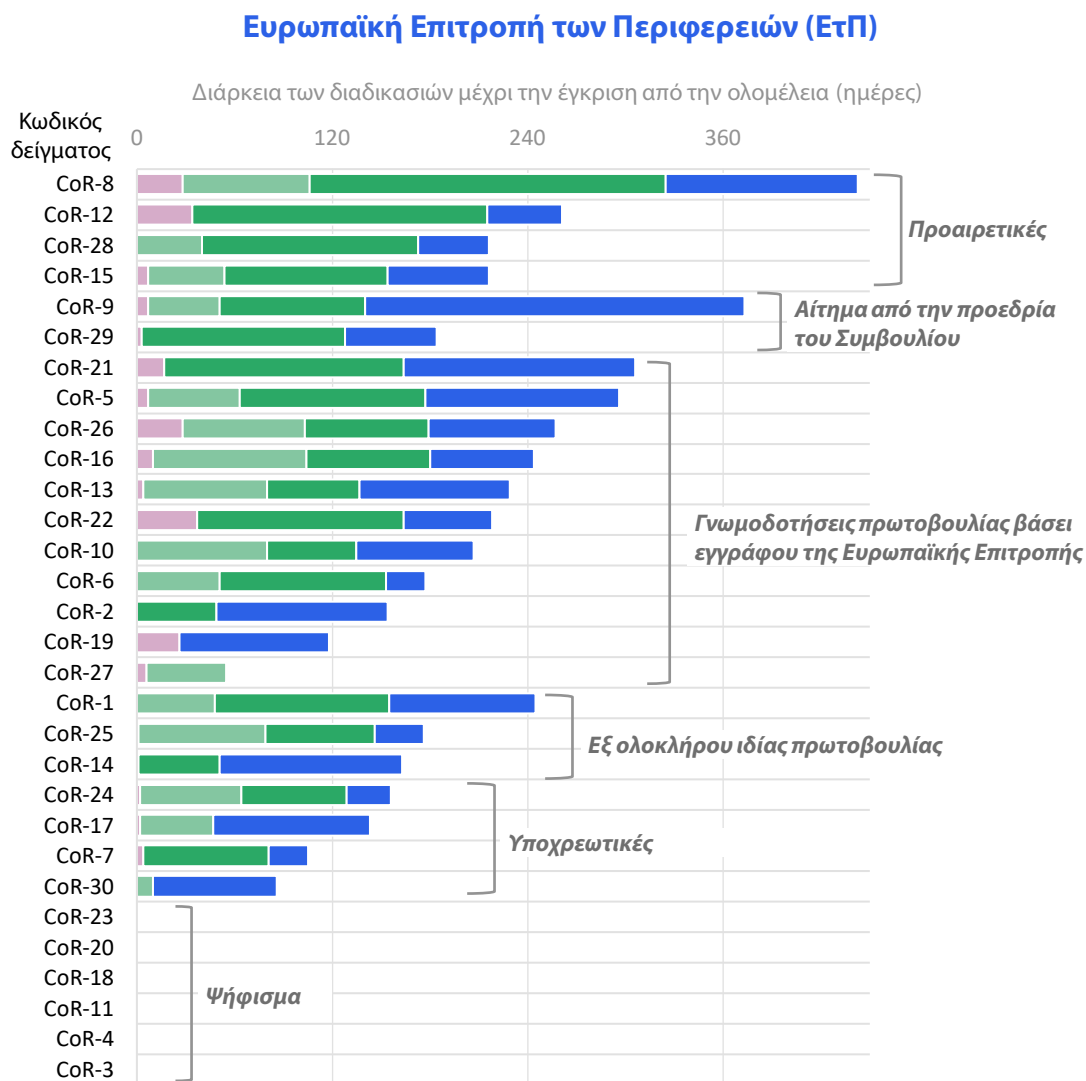

Διάρκεια σε ημέρες:

- Από την ανάθεση μέχρι την πρώτη συνεδρίαση της ομάδας μελέτης (OM)
- Από την πρώτη μέχρι τη δεύτερη συνεδρίαση της OM
- Από τη δεύτερη μέχρι την τρίτη συνεδρίαση της OM
- Από την τελευταία συνεδρίαση της OM μέχρι την έγκριση από το τμήμα
- Από την έγκριση από το τμήμα μέχρι την **έγκριση από την ολομέλεια της ΕΟΚΕ**

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει του δείγματος για την ΕΟΚΕ.

Παράρτημα V – Χρόνος που απαιτήθηκε μέχρι την έγκριση των γνωμοδοτήσεων του δείγματος από την ολομέλεια

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει του δείγματος για την ΕτΠ.

Παράρτημα VI – Παραδείγματα γνωμοδοτήσεων πρωτοβουλίας που συνέβαλαν σε νομοθετικές αλλαγές

Πλαίσιο 1

Γνωμοδότηση της ΕτΠ σχετικά με τις εξόχως απόκεντρες περιοχές της ΕΕ

Στις 10 Δεκεμβρίου 2020, η ΕτΠ ενέκρινε [γνωμοδότηση πρωτοβουλίας με θέμα τις εξόχως απόκεντρες περιοχές](#).

Στις 12 Μαΐου 2021, σε συνέχεια των συστάσεων που διατύπωνε η ΕτΠ στη σχετική γνωμοδότησή της, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανήγγειλε την πρόθεσή να αναθεωρήσει τη στρατηγική της ΕΕ για τις εξόχως απόκεντρες περιοχές. Στις 4 Οκτωβρίου 2021, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο [ενέκρινε έκθεση πρωτοβουλίας για το θέμα αυτό](#), η οποία λάμβανε υπόψη τη γνωμοδότηση της ΕτΠ.

Στις 3 Μαΐου 2022, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε την ανανεωμένη στρατηγική της, με τίτλο «[Προτεραιότητα στον άνθρωπο, διασφάλιση βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης, και απελευθέρωση του δυναμικού των εξόχως απόκεντρων περιοχών της ΕΕ](#)». Η νέα στρατηγική δίνει έμφαση σε τοποκεντρικές προσεγγίσεις και εξατομικευμένη στήριξη για τις εξόχως απόκεντρες περιοχές σε όλες τις πολιτικές της ΕΕ, ζητεί την αξιοποίηση των μοναδικών πλεονεκτημάτων των περιοχών αυτών, όπως η βιοποικιλότητα, η γαλάζια οικονομία και το δυναμικό παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, και αναγνωρίζει το νέο πλαίσιο που δημιουργήθηκε στον απόηχο της πανδημίας.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει εγγράφων της ΕτΠ, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Πλαίσιο 2

Γνωμοδοτήσεις της ΕτΠ σχετικά με την οικονομικά προσιτή στέγαση

Την 1η Δεκεμβρίου 2017, η ΕτΠ ενέκρινε γνωμοδότηση με τίτλο «[Προς ένα ευρωπαϊκό θεματολόγιο για τη στέγαση](#)», με την οποία ζητούσε την ανάληψη δράσης για την οικονομικά προσιτή στέγαση και ιδίως ένα θεματολόγιο της ΕΕ για τη στέγαση με την ενεργή συμμετοχή των αρχών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Η πρωτοβουλία για την οικονομικά προσιτή στέγαση εξαγγέλθηκε τον Οκτώβριο του 2020 στο πλαίσιο της στρατηγικής «κύμα ανακαινίσεων» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με στόχο τη δημιουργία 100 εμβληματικών περιοχών ανακαινίσης σε ολόκληρη την ΕΕ.

Τον Απρίλιο του 2024, η ΕτΠ ενέκρινε άλλη μία γνωμοδότηση με τίτλο «[Έξυπνη, βιώσιμη και οικονομικά προσιτή στέγαση ως εργαλείο στην υπηρεσία των τοπικών αρχών για την αντιμετώπιση πολλαπλών προκλήσεων](#)». Η γνωμοδότηση τασσόταν υπέρ ενός κοινού, πολυεπίπεδου, πολυμερούς θεματολογίου για τη στέγαση στην ΕΕ, με σκοπό τον συντονισμό των πολιτικών, της χρηματοδότησης και των εφαρμοζόμενων μοντέλων σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης.

Στις [Πολιτικές κατευθύνσεις 2024-2029](#), η Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κ. Ursula von der Leyen, ανακοίνωσε ότι η νέα Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα υπέβαλλε το πρώτο ευρωπαϊκό σχέδιο οικονομικά προσιτής στέγασης, προκειμένου να συμβάλει στην αντιμετώπιση της επείγουσας στεγαστικής κρίσης που αντιμετωπίζουν εκατομμύρια άνθρωποι σε ολόκληρη την ΕΕ, οι οποίοι δεν είναι σε θέση να έχουν πρόσβαση σε κατάλληλη στέγαση σε προσιτή τιμή. Σύμφωνα με όσα υποστήριξε η ΕτΠ το 2024, στο χαρτοφυλάκιο του διορισθέντος Επιτρόπου Ενέργειας και Στέγασης τονίζεται η ανάγκη πολυεπίπεδων και πολυσυμμετοχικών διαλόγων και προτείνεται ένα [ευρωπαϊκό σχέδιο οικονομικά προσιτής στέγασης](#) με στόχο την καταπολέμηση της ενεργειακής φτώχειας και την προώθηση της βιώσιμης στέγασης. Παράλληλα, επισημαίνεται η πρόθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να επανεξετάσει την καταλληλότητα διεύρυνσης της επιλεξιμότητας των επενδύσεων στη στέγαση στο πλαίσιο των κανόνων της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις («κοινωνική» έναντι της «οικονομικά προσιτής» στέγασης). Επίσης, στις 18 Δεκεμβρίου 2024, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συγκρότησε ειδική επιτροπή για τη στεγαστική κρίση στην Ευρωπαϊκή Ένωση (HOUS), με τη 12μηνη εντολή¹ να προτείνει λύσεις για αξιοπρεπή, βιώσιμη και οικονομικά προσιτή στέγαση.

Τον Μάιο του 2025, η ΕτΠ ενέκρινε και άλλη γνωμοδότηση, με τίτλο «[Ο ρόλος των δήμων και των περιφερειών της ΕΕ στο σχέδιο της ΕΕ για προσιτή στέγαση](#)», στην οποία καθορίζονται η απόκριση και οι απαιτήσεις των τοπικών και των περιφερειακών αρχών σε σχέση με το μελλοντικό σχέδιο οικονομικά προσιτής στέγασης της ΕΕ, και τονίζεται η σημασία της ενεργής επικουρικότητας σε αυτόν τον τομέα πολιτικής, όπου η αρμοδιότητα ανήκει πρωτίστως στο εθνικό και ιδίως στο τοπικό και το περιφερειακό επίπεδο. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη στενή συνεργασία μεταξύ της ΕτΠ και της επιτροπής HOUS του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ιδίως δε τη συμμετοχή της ΕτΠ, πρώτον, στην ομάδα υψηλού επιπέδου για την έναρξη της κοινής εκδήλωσης Ευρωπαϊκής Επιτροπής και Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που εγκαινίασε τη δημόσια συζήτηση με θέμα «[Οικονομικά προσιτή στέγαση – αντιμετώπιση της στεγαστικής κρίσης στην ΕΕ](#)» στις 25 Μαρτίου 2025, και, δεύτερον, τη συμμετοχή της ΕτΠ στην επιτροπή HOUS στις 6 Μαΐου για ανταλλαγή απόψεων με την πρόεδρο και τα μέλη της. Η Επιτροπή σκοπεύει να συνεχίσει να συνεργάζεται με τον Όμιλο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, τις εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες της Ευρώπης και τα διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για την ανάπτυξη μιας [νέας πανευρωπαϊκής επενδυτικής πλατφόρμας για οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση](#).

Πλαίσιο 3

ΕΟΚΕ – Καθολική πρόσβαση στη στέγαση

Η ΕΟΚΕ ενέκρινε γνωμοδότηση πρωτοβουλίας με τίτλο «[Καθολική πρόσβαση σε στέγαση αξιοπρεπή, βιώσιμη και οικονομικά προσιτή σε μακροπρόθεσμη βάση](#)», υποστηρίζοντας την πρόσβαση όλων σε αξιοπρεπή, βιώσιμη και οικονομικά προσιτή στέγαση. Η γνωμοδότηση συζητήθηκε σε εννεαμελή ομάδα μελέτης στο τμήμα «Μεταφορές, ενέργεια, υποδομές, κοινωνία των πληροφοριών» της ΕΟΚΕ και εγκρίθηκε κατά τη σύνοδο ολομέλειας στις 16 Σεπτεμβρίου 2020.

Το βασικό μήνυμα της γνωμοδότησης ήταν η έκκληση για ένα ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για τη στέγαση. Μετά την έντονη προώθηση και της συνέχειας που του δόθηκε, το εν λόγω σχέδιο δράσης εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 16 Δεκεμβρίου 2025.

Η ΕΟΚΕ διοργάνωσε διασκέψεις υψηλού επιπέδου και συμμετείχε ενεργά σε υπουργικές συνόδους στο πλαίσιο διαδοχικών προεδριών της ΕΕ. Οι προσπάθειες αυτές κορυφώθηκαν με τη [δήλωση της Λιέγης του Συμβουλίου](#), που εγκρίθηκε στις 5 Μαρτίου 2024 και με την οποία ανατέθηκε στην ΕΟΚΕ η διοργάνωση ετήσιας συνόδου κορυφής της ΕΕ για τη στέγαση από κοινού με το Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την ΕτΠ. Η δέσμευση αυτή ενισχύθηκε κατά την [ομιλία της Προέδρου κ. von der Leyen για την κατάσταση της Ένωσης το 2025](#), γεγονός που υπογραμμίζει την επιρροή της ΕΟΚΕ στα θεματολόγια πολιτικής της ΕΕ.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει εγγράφων της ΕΟΚΕ, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Πλαίσιο 4

ΕΟΚΕ – Αίτημα για μια Γαλάζια Συμφωνία της ΕΕ

Τον Οκτώβριο του 2023, η ΕΟΚΕ ενέκρινε γνωμοδότηση πρωτοβουλίας με θέμα «[Αίτημα για μια Γαλάζια Συμφωνία της ΕΕ](#)», στην οποία ζητούσε αλλαγή προτύπου για την αντιμετώπιση του ζητήματος των υδάτων σε όλες τις πολιτικές της ΕΕ. Η έκκληση περιλάμβανε τη δήλωση του Προέδρου για μια Γαλάζια Συμφωνία της ΕΕ, η οποία βασιζόταν σε εννέα οριζόντιες γνωμοδοτήσεις πρωτοβουλίας για το νερό που καταρτίστηκαν από διάφορα τμήματα υπό τον συντονισμό της Συμβουλευτικής Επιτροπής Βιομηχανικών Μεταλλαγών της ΕΟΚΕ.

Η δήλωση της ΕΟΚΕ ζητούσε τον διορισμό Επιτρόπου αρμόδιου για την ανθεκτικότητα των υδάτων (δράση 21) και τη δημοσίευση σχετικής ευρωπαϊκής στρατηγικής.

Για την πρωτοβουλία αυτή, η ΕΟΚΕ συνεργάστηκε στενά από την αρχή με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο: τον Οκτώβριο του 2023, η ΕΟΚΕ και 36 [βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου](#) συνυπέγραψαν [κοινή επιστολή με την οποία οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων της ΕΕ καλούνταν να στηρίξουν μια Γαλάζια Συμφωνία της ΕΕ](#) στο πλαίσιο της νέας θητείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Μετά από ανταλλαγές απόψεων με την ομάδα ευρωβουλευτών για τα ύδατα και την επιτροπή ENVI, το [ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου του Μαΐου 2025 σχετικά με τη στρατηγική για την ανθεκτικότητα των υδάτων](#) περιέχει άμεσες αναφορές στο έργο της ΕΟΚΕ (για παράδειγμα στο σημείο 19 σχετικά με τις βιομηχανικές πολιτικές).

Η έκκληση της ΕΟΚΕ έδωσε ισχυρή ώθηση, με αποτέλεσμα τον διορισμό [Επιτρόπου αρμόδιου για την ανθεκτικότητα των υδάτων](#) (σύμφωνα με τη δήλωση για τη Γαλάζια Συμφωνία), καθώς και τη δημοσίευση της [ευρωπαϊκής στρατηγικής για την ανθεκτικότητα των υδάτων](#) τον Ιούνιο του 2025.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει εγγράφων της ΕΟΚΕ, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Συντομογραφίες

Συντομογραφία	Ορισμός/Επεξήγηση
ΕΟΚΕ	Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή
ΕτΠ	Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών
ΜΚΟ	Μη κυβερνητική οργάνωση
ΟΟΣΑ	Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης
ΣΛΕΕ	Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Γλωσσάριο

Όρος	Ορισμός/Επεξήγηση
Αίτηση γνωμοδότησης	Όρος που χρησιμοποιείται στο πλαίσιο της ΕΟΚΕ και της ΕτΠ και δηλώνει επίσημο αίτημα άλλου θεσμικού οργάνου της ΕΕ για έκδοση γνώμης σχετικά με συγκεκριμένη πρόταση πολιτικής, νομοθετικό σχέδιο ή άλλο θέμα.
Επιτροπή	Όρος που χρησιμοποιείται στην ΕτΠ και αναφέρεται σε έξι εσωτερικά όργανα που είναι αρμόδια για τις νομοθετικές βάσεις στις οποίες θεμελιώνονται οι γνωμοδοτήσεις. Κάθε επιτροπή καλύπτει ευρύ φάσμα τομέων ενδιαφέροντος για τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές.
Εσωτερικός κανονισμός	Σύνολο κατευθυντήριων γραμμών ή οδηγιών που διέπουν τον τρόπο με τον οποίο ένας οργανισμός εκτελεί το έργο του και ασκεί τις δραστηριότητές του.
Κύριος δείκτης επιδόσεων	Ποσοτικοποιήσιμο μέτρο των επιδόσεων σε σχέση με βασικούς στόχους.
Ομάδα μελέτης	Στην ΕΟΚΕ, εσωτερικό όργανο απαρτιζόμενο από εκπροσώπους των εργοδοτών, των εργαζομένων και της κοινωνίας των πολιτών, το οποίο είναι αρμόδιο για την κατάρτιση γνωμοδοτήσεων.
Προεδρείο	Ομάδα μελών είτε της ΕΟΚΕ είτε της ΕτΠ που καθορίζει τις πολιτικές προτεραιότητες και επιβλέπει την εφαρμογή τους.
Τμήμα	Όρος που χρησιμοποιείται στην ΕΟΚΕ και δηλώνει έξι εσωτερικά όργανα που είναι αρμόδια για τις νομοθετικές προπαρασκευαστικές εργασίες, στις οποίες θεμελιώνονται οι γνωμοδοτήσεις. Κάθε τμήμα καλύπτει συγκεκριμένο θέμα.
Ψήφισμα	Στην ΕΟΚΕ και την ΕτΠ, πολιτική δήλωση στην οποία εκφράζεται η συλλογική θέση του οργάνου σε ένα σημαντικό πολιτικό, θεσμικό ή κοινωνικό ζήτημα.

Απαντήσεις της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

<https://www.eca.europa.eu/el/publications/sr-2026-12>

Απαντήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

<https://www.eca.europa.eu/el/publications/sr-2026-12>

Χρονογραμμή

<https://www.eca.europa.eu/el/publications/sr-2026-12>

Κλιμάκιο ελέγχου

Στις ειδικές εκθέσεις του ΕΕΣ παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των ελέγχων που διενεργεί το κλιμάκιο επί πολιτικών και προγραμμάτων της ΕΕ ή επί διαχειριστικών θεμάτων που αφορούν συγκεκριμένους τομείς του προϋπολογισμού. Το ΕΕΣ επιλέγει και σχεδιάζει τα εν λόγω ελεγκτικά έργα κατά τρόπο ώστε αυτά να αποφέρουν τον μέγιστο αντίκτυπο, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων για τις επιδόσεις ή για τη συμμόρφωση, του επιπέδου των σχετικών εσόδων ή δαπανών, των επικείμενων εξελίξεων και του πολιτικού και δημόσιου συμφέροντος.

Ο εν προκειμένω έλεγχος επιδόσεων διενεργήθηκε από το Τμήμα Ελέγχου V (Χρηματοδότηση και διοίκηση της Ένωσης), του οποίου προεδρεύει ο Jan Gregor, Μέλος του ΕΕΣ. Επικεφαλής του ελέγχου ήταν η Katarína Kaszasová, Μέλος του Συνεδρίου, συνεπικουρούμενη από τον James Verity, προϊστάμενο του ιδιαίτερου γραφείου της, και την Iveta Turčanová, σύμβουλο στο ιδιαίτερο γραφείο της, τον Colm Friel, διοικητικό στέλεχος, τον Attila Horvay-Kovacs, υπεύθυνο έργου, τη Nita Tennilä, ελέγκτρια, και τον Piotr Zych, ελεγκτή. Η Jennifer Schofield παρείχε γλωσσική υποστήριξη και ο Jesús Nieto Muñoz υποστήριξη στη δημιουργία των γραφικών.

Από αριστερά: Nita Tennilä, Iveta Turčanová, Attila Horvay-Kovacs, James Verity, Katarína Kaszasová, Piotr Zych, Colm Friel, Jennifer Schofield και Jesús Nieto Muñoz.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2026

Η πολιτική για την περαιτέρω χρήση εγγράφων του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) ορίζεται στην [απόφαση αριθ. 6-2019 του ΕΕΣ](#) για την πολιτική ανοικτών δεδομένων και την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ορίζεται διαφορετικά (π.χ. σε χωριστές ανακοινώσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας), το περιεχόμενο του ΕΕΣ που ανήκει στην ΕΕ παραχωρείται βάσει της άδειας [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Ισχύει, επομένως, ως γενικός κανόνας ότι η περαιτέρω χρήση επιτρέπεται υπό τον όρο ότι αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται οι αλλαγές. Κατά την περαιτέρω χρήση απαγορεύεται η διαστρέβλωση του αρχικού νοήματος ή μηνύματος των εγγράφων. Το ΕΕΣ δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια προερχόμενη από την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Εάν συγκεκριμένο περιεχόμενο αναφέρεται σε ταυτοποιήσιμα φυσικά πρόσωπα, π.χ. φωτογραφίες υπαλλήλων του ΕΕΣ, ή περιλαμβάνει έργα τρίτων, απαιτείται πρόσθετη έγκριση.

Όταν παραχωρείται η έγκριση, αυτή ακυρώνει και αντικαθιστά την ανωτέρω γενική έγκριση και αναφέρει σαφώς τυχόν περιορισμούς στη χρήση.

Για τη χρήση ή την αναπαραγωγή περιεχομένου που δεν ανήκει στην ΕΕ, μπορεί να χρειάζεται να ζητήσετε άδεια απευθείας από τους κατόχους των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Το λογισμικό ή τα έγγραφα που καλύπτονται από δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα εμπορικά σήματα, τα καταχωρισμένα σχέδια, οι λογότυποι και οι επωνυμίες/ονομασίες, εξαιρούνται από την πολιτική του ΕΕΣ για την περαιτέρω χρήση.

Το σύνολο των ιστότοπων των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης εντός του ονόματος χώρου «europa.eu» παρέχει συνδέσμους προς ιστότοπους τρίτων. Δεδομένου ότι το ΕΕΣ δεν έχει έλεγχο επ' αυτών, σας συνιστούμε να εξετάζετε τις πολιτικές τους για την προστασία του ιδιωτικού απορρήτου και της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Φωτογραφία εξωφύλλου: © Ευρωπαϊκή Ένωση, πηγή: ΕΕΣ.

1. γράφημα 5: © εικονίδιο αεροπλάνου από [stock.adobe.com](https://stock.adobe.com/lu_en/images/black-airplane-icon-collection-set-of-black-plane-silhouette-icon/614668220) (https://stock.adobe.com/lu_en/images/black-airplane-icon-collection-set-of-black-plane-silhouette-icon/614668220)
2. Παράρτημα I, γραφήματα 2 και 3: τρία μπλε εικονίδια από www.flaticon.com
3. Παράρτημα I, γράφημα 4: πράσινο εικονίδιο από www.flaticon.com
4. Παράρτημα I, γράφημα 6: © stock.adobe.com (set IDs: 1764938439 και 1764923279)

Χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ

Δεν επιτρέπεται η χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ χωρίς την προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του οργάνου.

HTML	ISBN 978-92-849-7255-5	ISSN 1977-5660	doi:10.2865/1662169	QJ-01-26-017-EL-Q
PDF	ISBN 978-92-849-7256-2	ISSN 1977-5660	doi:10.2865/0952739	QJ-01-26-017-EL-N

Παραπομπή στην παρούσα έκθεση να γίνεται ως εξής:

Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, [ειδική έκθεση 12/2026](#), με τίτλο «Γνωμοδοτούν βάσει διαδικασιών, αλλά υπάρχει πρόβλημα με τον χρονισμό και τη μέτρηση του αντικτύπου», Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2026.

Εντός του θεσμικού πλαισίου της ΕΕ, ρόλος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών είναι η γνωμοδότηση σχετικά με προτάσεις ενωσιακής νομοθεσίας. Η πρώτη εκπροσωπεί εργοδότες, εργαζόμενους και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, ενώ η δεύτερη εκλεγμένες τοπικές και περιφερειακές αρχές. Σκοπός αμφοτέρων είναι η υποστήριξη της συμμετοχικής διακυβέρνησης. Εξετάσαμε κατά πόσον οι Επιτροπές παράγουν χρήσιμες και ποιοτικές γνωμοδοτήσεις έγκαιρα και αν αξιολογούν τον αντίκτυπό τους αποτελεσματικά. Διαπιστώσαμε ότι και τα δύο όργανα διαθέτουν διαδικασίες διαχείρισης της ποιότητας προς υποστήριξη της παραγωγής των γνωμοδοτήσεών τους, αλλά και ότι υπάρχουν αδυναμίες στην επιλογή εμπειρογνομόνων. Οι καθυστερήσεις στην έκδοση των γνωμοδοτήσεων μπορεί ενίοτε να μειώνει την επίδρασή τους στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, ενώ τα συστήματα παρακολούθησης εστιάζουν μάλλον στις εκροές και στην προβολή, παρά στη συστηματική αξιολόγηση του κατά πόσον οι γνωμοδοτήσεις επηρεάζουν τα σχέδια νομοθετικών πράξεων.

Ειδική έκθεση του ΕΕΣ υποβαλλόμενη δυνάμει του άρθρου 287, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Τηλ. +352 4398-1

Πληροφορίες: eca.europa.eu/el/contact
Ιστότοπος: eca.europa.eu
Μέσα κοινωνικής δικτύωσης: @EUauditors